

Bills mareritt

Linux-Pingvinen vinner stadig nye tilhengere, på bekostning av Windows-systemet til Bill Gates.

Side 15

Dag etterlyser kunnskap

Dag Kullerud lærer NTNU-ere å skrive aviskonikker. Dagblad-redaktøren ønsker seg mer kunnskap og innsikt i spaltene...

Side 5

Jens leser politinytt

Jens Haugan har spesialisert seg på å finne språkblomster i mediene. Yndlingslektyren hans er politijournalen i Adresseavisen.

Side 9

NTNUs
internavis
nr. 16
2.11.2000

Universitetsavis

Vil ha ro i Oslo

Det går ikke an å gi gode teknologiråd fra Trondheim, mener Teknologirådet som går krasst ut mot regjeringens forslag om å flytte virksomheten fra Oslo til NTNU.

Side 2

Én er for lite

Om lag 1000 funksjonshemmede NTNU-studenter har én rådgiver på deling til å hjelpe seg. Det er altfor lite, mener Rådet for studenter med funksjonshemming.

Side 4

Truet art

NTNU-erne må lære seg å bruke kopimaskina selv, når sivilarbeiderne forsvinner. Endrede forskrifter om siviltjenesten er i ferd med å radere ut bestanden av sivilarbeidere på universitetet.

Side 6

Kresen piggvar

Norske fiskeoppdrettere strømmer til Brattøra for å lære seg å føre piggvar og andre nye oppdrettsarter, som alle kjennetegnes ved at de er kresne i kosten.

Side 8

Kontroversielt

Professor Bjørn Hvinden har ledet et stort forskningsprosjektet om romanifolket. Underveis har han møtt motstand fra mange hold.

Side 10

Piratkopierer musikk på nettet

NTNU forsyner verden med 9 000 piratkopierte MP3-låter i døgnet. Ved hjelp av det lille programmet Napster kopierer og utveksler NTNU-studenter rettighetsbelagte åndsverk via

NTNUs datanettverk, uten å betale en øre. Sæmund Fiskvik fra platebransjens internasjonale interesseorganisasjon IFPI reagerer sterkt på dette, og truer med søksmål hvis det ikke ryd-

des opp. Ass. universitetsdirektør Peter Lykke er ukjent med fenomenet, men lover å se på saken.

Side 3

FOTO: ARNE ASPHJELL

I tre dimensjoner

Langt nede i oljelagene under Nordsjøen romsterte de; generaldirektør Egil Myklebust i Norsk Hydro (t.v.) og rektor Emil Spjøtvoll.

Den virtuelle reisen foretok de forrige onsdag, da Myklebust og Spjøtvoll prøvde det nye Virtual Reality-laboratoriet som Hydro gir i gave til NTNU.

Med gaven til seks millioner kroner og et par 3D-briller får forskere og studenter en helt ny opplevelse av forholdene i «oljedypet». Det nye utstyret gir

petroleumsutdanningen ved NTNU et betydelig løft, og blir samtidig et samlingspunkt for tverrfaglig samarbeid. I alt åtte institutter fra ulike deler av universitetet deltar i prosjektet «Distribuert visualiseringslaboratorium ved NTNU». Medisin, arkitektur, bygg, produktdesign, kunst og medier, er eksempel på noen av de fagmiljøene som vil ha nytte av visualisering i tre dimensjoner.

Les mer om gaven fra Hydro i nettavisen «InnsidaUT»: <http://innsida.ntnu.no/innsidaUT.php>

Les daglige nyheter på www.ntnu.no

Send tips til: medieseksjonen@adm.ntnu.no

på dagsorden

«Musikerne introduserer seg, og forsamlingen gjøres vennlig oppmerksom på at bassisten er homoseksuell.»
Ifølge Dagens næringsliv gjorde Strinda Strings fra MIT dypt inntrykk under den årlige festmiddagen til Det Norske Veritas på Hotel Continental i Oslo.

I ledelsen har ordet

Rektor Emil Spjøtvoll

NTNU og Midt-Norge

Som vi alle vet, står NTNU for Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. Norgesnavnet viser spesielt til at vi er den eneste nasjonale institusjonen som gir sivilingeniørutdanning på alle viktige teknologiområder. Oppgaven er dermed å forsyne hele landet med teknologikompetanse, ikke bare den omliggende region. På den annen side er det en fordel – ikke bare for regionen, men også for NTNU – om omlandet har et blomstrende næringsliv.

Silicon Valley brukes ofte som et eksempel på hvorledes universiteter skaper grunnlag for økonomisk aktivitet. Forestillingen om at Silicon Valley er drevet frem av universitetsmiljøene, er imidlertid ikke riktig. Det er private, og ikke minst private investorer, som har sett mulighetene for å skape ny næringsvirksomhet basert på innovative mennesker og ny teknologisk kunnskap. Det som er mindre kjent, er at ledende næringslivsfolk, såkalte «civil entrepreneurs», samtidig har tatt et bredt ansvar for å utvikle regionen. Det gjelder områder som miljø, transport, utdanning, kultur og helse. De viktigste samfunnsaktørene har gått sammen om å skape et bedre samfunn. De har gått på tvers av de vanlige organisatoriske strukturer. Tredelingen stat og styringsverk, privat næringsliv og det sivile samfunn er for lite dynamisk i forhold til å utvikle et samfunn som klarer å forholde seg til en tid med store endringer, og som samtidig møter de behov og ønsker menneskene vil ha i fremtiden.

På samme måte bør de viktigste aktørene i Trondheim og Midt-Norge i samhandling arbeide for å utvikle vårt lokale samfunn. Studentene har tatt et initiativ ved å skape et kommunalt studentråd med byen. Studentsamskipnaden sammen med byen og utdanningsinstitusjonene arbeider med prosjektet Studieby nr. 1. Vi bør etablere et tilsvarende prosjekt for Midt-Norge-regionen, hvor offentlige institusjoner, næringsliv og organisasjoner trekkes inn med ambisjon om å skape et av landets mest attraktive områder for næringsliv, forskning og utdanning, helsestell og kulturliv.

Hallo, der ute...?

For fire år siden sto kvinnelige førsteamanuenser i kø for å søke kvalifiseringsstipend. I år kunne de telles på noen få fingre. Fra Gløshaugen var det ingen.

Det sytes og jamres over mangelen på kvinnelige professorer ved NTNU. Og med god grunn. Men rett skal være rett: Tiltak har vært satt i verk for å bøte på elendigheten. Ett av disse er kvalifiseringsstipend for kvinner i mellomstillinger.

Ordningen ble opprettet for fire år siden, og er et tilbud til alle NTNUs kvinnelige førsteamanuenser. Målet er at disse lettere skal kunne få tilkjent personlig professorkompetanse, ved at de for eksempel får gjort ferdig det arbeidet som kreves for at de kan søke om opprykk.

Stipendiet er på inntil 50 000 blanke kroner, og kan enten benyttes konsentrert i ett semester eller fordeles over to semestre. De kan brukes til frikjøp av undervisning og administrasjon, til forskningsassistanse, til utstyr eller til reiser – alt etter behov.

Av de 28 personene som har fått stipendiet til nå, har foreløpig seks fått professorstilling. Og tilbakemeldingene er gode, fra både stipendmottakere,

Illustrasjon: Elin Horn

institutter og fakulteter. «Jeg fikk gjort så mye!» er en flittig brukt kommentar.

Men antall søkere går ned for hvert år. I år var det seks søkere på fire stipend. Ingen av søkerne hørte hjemme på Gløshaugen.

Et paradoks. Etter første utlysning av dette stipendiet, i 1996/97, var det 19 kvinner som søkte. Året etter var det 18, og i fjor 11. I år er altså tallet kommet ned i seks.

Gløshaugen har aldri vært

overrepresentert i søknadsmassen; de fleste søkerne har hørt hjemme ved HF- og SVT-fakultetene. Det samsvarer i og for seg med hvor mange kvinnelige førsteamanuenser man finner i de ulike fagmiljøene: På Dragvoll er de et sted rundt 50 stykker, på Gløshaugen omtrent 30, mens Medisin har 10-15.

Men at *ingen* av de 30 på Gløshaugen skulle være interessert...? Og så få i det hele tatt?

– Nei, det er et paradoks,

medgir NTNUs likestillingsrådgiver. – Særlig fordi tilbakemeldingene er så positive. Jeg kan ikke forstå at det ikke skulle være rekrutteringsgrunnlag på Gløshaugen. Vi må undersøke denne saken nærmere, sier Svandis B.Vestmann.

LISA OLSTAD

lisa.olstad@adm.ntnu.no

Teknologirådet vil ikke til NTNU

Prestisjeinstitusjonen Teknologirådet er svært misfornøyd med forslaget fra regjeringen om å flytte sekretariatet fra Oslo til Trondheim. De vil heller være i hovedstaden og ha arbeidsro.

I årets statsbudsjett ble det foreslått at sekretariatet til Teknologirådet, som til nå har ligget i Oslo siden opprettelsen i fjor sommer, skulle flyttes til Trondheim og tilknyttes NTNU. Her skulle rådet samarbeide med Institutt for tverrfaglige kulturstudier. I et brev til Nærings- og handelsdepartementet er Teknologirådet svært skeptisk til den nye lokaliseringen. De mener at sekretariatet i rådets første virkeår ikke har hatt arbeidsro og at en flytting til Trondheim vil forsinke arbeidet ytterligere.

Frykter overlapping. Teknologirådet skriver at de har funnet hensiktsmessige lokaler i Oslo, hvor de deler kontorfellesskap med Den nasjona-

le forskningsetiske komité og Bioteknologinemnda. De peker også på bemanningsmessige problemer og tap av reelle investeringskostnader som en flytting vil innebære. Teknologirådet er også kritisk til at det er Nærings- og handelsdepartementet, som nå har overtatt ansvaret for rådet, og som gjennom ønsket om å «se på teknologiens muligheter» har endret forutsetningene for rådets arbeid. De mener nå at det er fare for økende overlapping mellom Teknologirådet og SND, og at dette svekker Teknologirådets legitimitet.

Avdelingsdirektør i Handels- og næringsdepartementet, Per E. Nilsen, sier at departementet svært gjerne vil at sekretariatet lokaliserer seg i Trondheim. – Vi ønsker å ha det i et teknologisk tungt miljø som har bred kompetanse, sier Nilsen.

Uavhengig? Koordinator i Teknologirådet, Kjetil Jøsund, synes dette er betenkelig. – Det er uheldig for Teknologirådet hvis det skal assosieres til visse teknologiske miljøer, siden vi skal være et uavhengig organ, mener Jøsund. Han vil at Teknologirådet skal ha muligheten for å være uavhengig, slik at det kan ta opp

kontroversielle teknologispørsmål på en ryddig måte. Jøsund peker på praksisen i søsterorganisasjoner i Europa, hvor institusjonens geografiske nærhet ikke er knyttet til teknologisteder. I disse landene er det knyttet til parlamentet, noe som anses for å ha vært vesentlig for arbeidet og suksessen.

Per i dag er det Den nasjonale forskningsetiske komité for naturvitenskap og teknologi som har ansvar for Teknologirådets sekretariat.

Leder for Institutt for tverrfaglige kulturstudier, Knut H. Sørensen, ønsker Teknologirådet velkommen.

– Lokaliseringen av Teknologirådet i Trondheim er en spennende mulighet til å formidle forskning og til å samarbeide om teknologiprojekter, mener Sørensen, som synes det er riktig med en fysisk plassering på Dragvoll for unngå legitimitetsproblemer, i den forstand at Teknologirådet ikke bør oppfattes styrt av teknologer. Sekretariatet vil etter planen bli samlokalisert med instituttet, men det skal ikke være organisatorisk sammenheng mellom rådet og instituttet.

TØRE HUGUBAKKEN

tore.hugubakken@adm.ntnu.no

Dette er

Teknologirådet:

Teknologirådet ble oppnevnt i 1999, er knyttet til Norges forskningsråd og sorterer under Nærings- og handelsdepartementet. Rådet skal ha som hovedoppgave å sette i verk utredninger av muligheter og konsekvenser av ny teknologi, både for samfunnet og for den enkelte borger.

Ansvarsområdet skal omfatte all ny teknologi, uansett fagfelt, men rådet får stor frihet til å velge problemstillinger og metoder.

Teknologirådet skal formidle resultatene til Stortinget, øvrige myndigheter og til samfunnet generelt. Formålet skal være å stimulere til en offentlig teknologidebatt som også kan engasjere ikke-eksperter. Teknologirådet har et budsjett på 6 millioner kroner. Rådet skal ha 12 medlemmer, hvorav halvparten skal ha teknologisk eller naturvitenskapelig bakgrunn. I dag er NTNUs Håkon With Andersen medlem, mens Rigmor Austgulen og Einar Johan Aas er varamedlemmer.

NTNU sprer piratkopiert musikk

Gratis, piratkopiert musikk i det populære MP3-formatet spres til hele verden fra NTNUs datanettverk. Denne nedlastingstrafikken har økt sterkt i det siste. Platebransjens interesseorganisasjon forventer at universitetet rydder opp.

Det er det lille MP3-programmet Napster som er hovedårsaken til den sterke økningen i nedlastingen fra NTNU. Når man installerer Napster på sin egen datamaskin, blir samtidig datamaskinen satt opp som en liten server der andre kan komme seg inn og laste ned de MP3-filene man selv har lastet ned og lagret. Napster blir dermed et delesystem, der alle brukere har mulighet til å kopiere og laste ned musikken til andre Napsterbrukere. Sentralt ligger det et register over hvor i verden man kan finne den ulike musikken.

Den økte trafikken utenfra for å laste ned MP3-musikk er ikke noe kapasitetsproblem for NTNUs dataanlegg, men IT-seksjonen er usikker på hvorvidt dataanlegget bør brukes til denne typen aktivitet, og hvorvidt det er lovlig. Det er ennå ikke avklart rettslig om slik utveksling av MP3-filer er ulovlig i Norge.

Brukere av NTNUs nettverk laster ifølge IT-seksjonen ned ca. 5000 MP3-låter per døgn fra omverdenen, mens den tilsvarende trafikken ut fra NTNU er hele 9000 sanger i døgnet.

Krever opprydding. – Jeg er overrasket over at en stor statlig institusjon som NTNU kan tillate seg dette. Det sier Sæmund Fiskvik som er direktør i den norske avelingen av platebransjens internasjonale interesseorganisasjon (IFPI). – Amerikanske universiteter har for lengst tatt ansvar i den-

ne saken og forbudt studenter å installere Napster og liknende program på det interne datanettverket. Derfor er det overraskende at NTNU ikke har gjort noe for å forhindre dette ennå, sier Fiskvik og legger til at det er svært kritikkverdig at en statsinstitusjon bidrar til å undergrave opphavsretten til åndsverk på denne måten.

– Vi har til nå avventet Napsterdommen i USA når det gjelder privatpersoner som legger ut piratkopierte MP3-filer hos privateide nettilbydere. Men når det gjelder offentlige institusjoner, er det ingen tvil. Her forventer jeg at det ryddes opp, fastslår Fiskvik som vurderer aksjoner hvis dette ikke blir fulgt opp. – Jeg ser ikke bort fra at vi vil

Studenter står bak

Det er studentene som står for den mest utstrakte Napsterbruken, forteller Vidar Faltinsen på NTNU sentrale IT-seksjon. Dette kan han se fordi mesteparten av Napstertrafikken på nettet dirigeres til studentbyene til SiT, samt Voll Studentby, som alle er koblet opp med fastlinje til NTNUs datanettverk. Det er denne fastlinja som gjør det mulig for studentene å utveksle piratkopiert musikk på denne måten.

gå til søksmål hvis universiteter og høyskoler ikke tar dette på alvor, avslutter han.

Vil følge opp. – Det er helt nytt for meg at dette skjer på NTNU, sier en overrasket ass. universitetsdirektør, Peter Lykke. Han lover likevel at han på eget initiativ vil følge opp saken. – Nå som jeg fått kjennskap til dette, vil jeg selvsagt ta det opp. Hvis det i tillegg kommer en formell henvendelse fra rettighetshaverne, er dette opplagt noe ledelsen ved NTNU må forholde seg til, sier Peter Lykke.

EVEN GRAN
even.gran@adm.ntnu.no

P2-Akademiet uten teknologer

P2-Akademiet i NRK er en programpost for populærvitenskapelige foredrag. Bare seks prosent av foredragsholderne har kommet fra NTNU.

Universitetsavisa har foretatt en oppstilling av foredrag som har vært holdt siden P2-Akademiet kom på lufta første gang høsten 1993 og fram til i fjor høst. Oversikten viser at av de 270 foredragene som er holdt gjennom denne perioden, er seks foredrag (2 prosent) holdt av teknologer, mens 44 (16 prosent) stammer fra fagfolk fra de matematisk-naturvitenskapelige fagene. De fleste av foredragsholderne hører hjemme i de humanistiske fagene (57 prosent) eller i samfunnsvitenskapene (11 prosent). Medisin kommer i en egen kategori på litt under ti prosent.

Ikke overrasket. Redaktør Ole Marin Nymoen i P2-Akademiet har ikke ført noen slik statistikk selv, men er ikke overrasket når han får presen-

tert tallene: – Jojojo. Dette er ikke lett. Vi prøver å få med oss flere teknologer og realister. Men jeg innrømmer glatt at dette er min dårlige samvittighet. Nymoen, som har P2-Akademiet som heltidsbeskjeftigelse, har selv solid erfaring fra forskningsjournalistikk gjennom årene i magasinet «Verdt å vite.» – Jeg har stor sans for teknologi og naturvitenskap, og jeg har alltid vært ute etter mer fra disse områdene. Jeg anbefaler folk å ta kontakt med meg, så skal jeg love en seriøs vurdering, sier Nymoen. Han kan nås over

telefon 23 04 84 76 i NRK. Nettadressen er http://www3.nrk.no/kanal/nrk_p2/p2_akademiet/ **Oslo-dominert.** Oversikten viser også at Universitetet i Oslo har en sterk dominans. Litt over halvparten av foredragsholderne sokner til dette universitetet, mens ikke mer enn seks prosent kommer fra NTNU. «Latterekspert» og professor Sven Svebak ved NTNU har holdt på med populærvitenskapelig formidling i 30 år. Selv har han holdt tre foredrag i P2-Akademiet.

– Det er tankevekkende at NTNU skårer så lavt. Det er også svært synd, for vi trenger et høyt trykk for å få allmennheten til å forstå betydningen av forskning, sier han. Men Svebak har ingen vansker med å skjønne at mange kvir seg. – Det kan være nervepirrende og ubehagelig å stikke

hodet fram på den måten. At mange ikke vil, er til å forstå, sier Sven Svebak.

TOR OKSHOLEN
tore.oksholen@adm.ntnu.no

MENTZ INDERGAARD
mentz.indergaard@adm.ntnu.no

Skarstein observerer IT Fornebu

Universitetsdirektør Vigdis Moe Skarstein og Harald Kjeldstad, SIVA Trondheim, er bedt om å være statens to representanter i styret for IT Fornebu Teknoport. Begge har takket ja, men har foreløpig status som observatører. Et EU-organ i Brussel, som overvåker samarbeidsprosjekt mellom statlige og private interesser, skal avgi uttalelse om Fornebu-prosjektet før styret formelt kan godkjennes. EØS-regelverket tar bl.a. sikte på å hindre at samarbeid

mellom statlige og private medfører konkurransevridning. Avklaring av spørsmålet ventes å foreligge før årsskiftet. Moe Skarstein sier til Universitetsavisa at når staten har tiltenkt kunnskapsorganisasjoner en viktig rolle i utviklingen av Fornebu-senteret, er det riktig å takke ja til forespørselen om styreplass. Sintef-direktør Roar Arntzen sitter også i Fornebu-styret fordi Sintef er medeier i prosjektet.

Krever ekstra rådgiver

Rådet for studenter med funksjonshemning har for mye å gjøre. Nå krever det ekstra bemanning for å kunne følge opp sine 1000 NTNU-studenter.

Ny statistikk fra Rådet for studenter med funksjonshemning (RFSF) viser at 1000 studenter har bedt om hjelp og tilrettelegging i forbindelse med studiet på NTNU. 337 av disse har allergi og astma, mens 204 er dyslektikere. 78 studenter har problemer med rygg og nakke. Ellers er også, syns- og hørselshemmede studenter, epiletikere, studenter med psykososiale lidelser og bevegelseshemmede registrert. Mange av studentene får tilbud om ekstra tid på eksamen, mens det for andre kan det være aktuelt med sekretærhjelp, tilpasset stol og egen PC. I de tre årene som (RFSF) har vært aktivt, er det sterk økning i antall registrerte studenter med ulike hemninger.

Tregt. – Omfanget av studenter med funksjonshemninger er større enn vi har trodd, sier leder av Rådet for studenter med funksjonshemninger og fakultetsdirektør ved maskin, Åge Søsveen, som har krevd en ekstra rådgiver for å styrke denne delen av administrasjonen ved NTNU. På Studieavdelingen er det fortsatt bare én rådgiver som daglig jobber med disse studentene. Til sammenligning har Konsulenttjenesten for funksjonshemmede studenter ved Universitetet i

Oslo en hel seksjon med fire årsverk. Søsveen ser for seg at de to rådgiverne plasseres på henholdsvis Gløshaugen og Dragvoll.

– Det er et nederlag å oppsøke en person og ikke finne ham, sier Søsveen om ordningen slik den er i dag, hvor rådgiveren deler seg på de to campusene. Han sier NTNU bør gi en effektiv saksbehandling til studenter

slik at de slipper å oppleve treg saksbehandling og må vente lenge for å få svar på banale spørsmål.

– En ekstra rådgiverstilling kan kortslutte byråkratiske beslutninger, mener Søsveen, som tror dette kan spare studenter og NTNU for ubehageligheter og kostnader. Søsveen kjenner til tilfeller hvor saksbehandlingen tok så lang tid at stu-

denten gikk glipp av eksamen.

Dårligere service. – Vi risikerer å måtte yte dårligere service til studentene hvis vi ikke får en person ekstra, sier Ståle Tvete Vollan, rådgiver for studenter med funksjonshemning ved NTNU. Han kjenner daglig på kroppen oppgaver som burde ha vært gjort. Hovedoppgavene er konsultasjoner med studen-

Ståle Tvete Vollan er NTNUs eneste rådgiver for studenter med funksjonshemninger. Han kunne tenkt seg å ha fulgt opp studenter, men har ikke tid.

FOTO: TORE HUGUBAKKEN

ter som melder sine behov når de begynner på NTNU, samt en kartlegging av studentene etter hvert som studenten eller studentene endrer seg. Oppfølging av studentene er ett av områdene Vollan gjerne skulle hatt mer tid til.

– Det er viktig å følge opp med ressurser. Det at vi summarisk tilbyr dyslektikerne én time ekstra på eksamen, betyr ikke at det alltid går bra for dem. Vi må finne den tilretteleggingen som til enhver tid er best, sier Vollan. Blant annet kan Vollan tenke seg å gjøre avtaler med faglærere om kopier av forelesningsnotater for svaksynte, og organisere innlesing av faglitteratur på bånd for blinde.

Kanskje Samskipnaden? Studiedirektør Jon Walstad sier han er svært positiv til arbeidet til RFSF, men at det er for tidlig å love en ekstra rådgiver.

– Vi jobber med saken, men vi er nødt til å få med oss andre på dette, sier Walstad. Han påpeker at det ikke er lett å få opprettet nye stillinger på administrasjonssiden, som rådgiveren per i dag sokner til. Studiedirektøren understreker at stillingen også har med studentvelferd å gjøre. En dialog med Studensamskipnaden er derfor aktuell i det videre arbeidet.

TORE HUGUBAKKEN

tore.hugubakken@adm.ntnu.no

Billige bøker i små opplag

«Prenteverket» hos Reprosentralen på Dragvoll går for fullt. For snart ett år siden ble en Heidelberg Digimaster 9110 installert. Dette er en avansert kopi-maskin som trykker bøker, kompendier og avhandlinger på løpende bånd. Med en slik maskin er det ikke lenger nødvendig å levere et fysisk papirmanus – komplett manus med ferdig sidelayout kan oversendes direkte til maskinen via nettet.

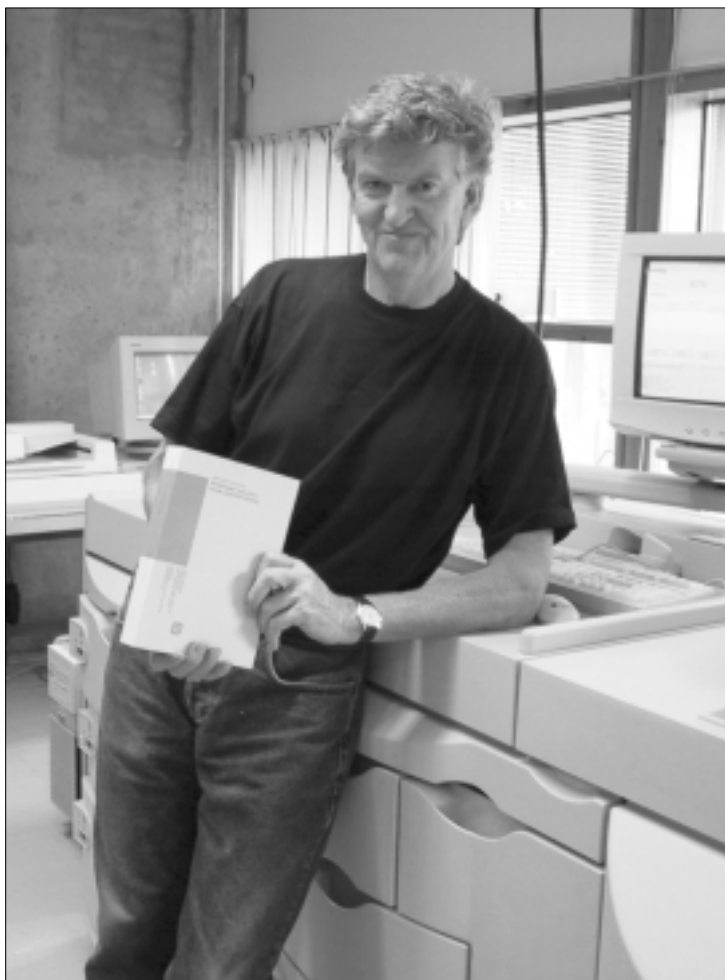
– Vi laster ned lærebøker fra USA og stortingsmeldinger fra departementene, sier Leif Lambine, leder for NTNU-trykk (tidligere Reprosentralen). Oppløsningen på skriveren er helt på topp (600 dpi – prikker per tomme), og dermed blir kvaliteten på det ferdige produktet førsteklasses.

ARNE ASPHJELL

arne.asphjell@adm.ntnu.no

Trykkerisjef Leif Lambine viser fram et eksempel på produkt han kan levere: En bok på 400 sider, trykt i et opplag på 20 til en stykkpris på 109 kroner, ferdig innbundet. Det beste med tilbudet er at stykkprisen er den samme, uansett opplag. Originalmanus sendes direkte til printer via nettet.

FOTO: ARNE ASPHJELL

Vitensenteret i pengenød

Vitensenteret fikk ingen egen bevilgning over årets statsbudsjett. Nå er NTNU håpet.

– Får vi ikke penger fra universitetet, blir det krise, sier senterets daglige leder, Atle Kjærvik.

Vitensenteret blir stadig bedre besøkt. I år regner Kjærvik med totalt 46 000 besøkende. Samtidig foreligger det planer for utvidelse av tilbudet. Men mens aktivitetsomfanget øker, sakker inntektene akterut. Vitensenteret hadde håp om å få sin egen post på årets statsbudsjett. Det søkte om en million kroner til driftsmidler og fire millioner til bygging av glasstak. Det fikk ingenting. Nå må Kjærvik ta fram sparekniven.

– Dersom vi ikke får mer penger annetsteds fra, blir vi nødt til å gå ned på et rent minimumsnivå. Vi må kutte to årsverk, og det blir vanskeligere å få til nye ting, sier han.

Ikke på greip. Vitensenteret har i dag tre fast ansatte. Av totalbudsjettet på 3-3,5 millio-

ner kroner bidrar billettinntekter med 1,2 millioner, mens ytterligere 250 000 kommer fra butikk salg ved senteret. Ellers støtter man seg på bidrag fra Sintef og NTNU. Nå setter Kjærvik sin lit til universitetet og søker om en halv million kroner til drift.

– Får vi ikke mer penger fra NTNU, er krisen et faktum. Da må vi ta fra fondet vårt, sier han.

Situasjonen er likevel ikke helsvart. Det har lyktes senteret å skaffe seg sponsormidler til to nye laboratorier, et for olje og geologi, og et såkalt robotlaboratorium. Men Kjærvik er kritisk til at Vitensenterets økonomi ikke er sikret for lengst.

– Det er erkjent at Norge har problemer med rekrutteringen til realfagene. Da henger det ikke på greip å utelate oss fra budsjettet – forutsatt at man mener alvor med å satse på rekruttering til disse fagene, sier Kjærvik.

TORE OKSHOLEN

tore.oksholen@adm.ntnu.no

Mange vekttall

Etter- og videreutdanningsvirksomheten ved NTNU gjennomførte til sammen 133 kurs i 1999. Det viser årsmeldinga for denne virksomheten. Totalt ble det produsert 5131,5 vekttall innen etter- og videreutdanning i fjor. Årsmeldinga viser også at videreutdanninga representerer 257 heltidsstudenter. Over 6 400 personer benyttet seg av et etter- eller videreutdanningstilbud fra NTNU i 1999.

Nye utstillinger

Fotografier fra reportasjeboka «Bølgedaler» vises på Café Ni Muser i perioden 19. oktober–19. november. Utstillingen vises sammen med en utstilling av data-genererte, 3-dimensjonale skulpturer av Espen Gangvik og malerier og tegninger av maleren Arvid Fossum. Det er fotografene Sissel Myklebust og Kim Nygård som står bak fotoutstillingen fra «Bølgedaler.»

The Torske Klubb

The Torske Klubben Fellowship, University of Minnesota, søker verdige søkere. Stipendene er på rundt 20 000 dollar og er ment å finansiere ett års opphold ved et videregående studium ved samme universitet. Søknadsskjema ligger på nettet og kan fylles ut elektronisk. Adressen er www.grad.umn.edu/forms/torskeklubben.pdf.

Dagbladredaktør etterlyser kunnskap og innsikt

Visuell kommunikasjon i form av foto, grafikk, symboler og tegn, skaper et inntrykk som «slår» mye sterkere enn ordet. Denne utviklingen bekymrer Dag Kullerud

Avstanden mellom mediene og det akademiske samfunn har blitt større, sier Dag Kullerud.

lingen er kjennetegnet ved at journalisten har fått for dårlig tid.

Tidspresset krever sitt. – Før sa man på moro «never check a good story.» Nå sier man det på ramme alvor. Etiske betenkeligheter er blitt borte i tidspresset, nyhetene skal ut fortest mulig, sier Kullerud. Denne utviklinga representerer en fare for demokratiet.

– En konsekvens er at samfunnseliten trekker seg mer og mer tilbake. Vi erfarer at åpenheten har sin grense. Dette mener jeg er skummelt for demokratiet, sier Kullerud.

Bildet er også blitt viktigere. Visuell kommunikasjon i form av foto, grafikk, symboler og tegn, skaper et inntrykk som «slår» mye sterkere enn ordet, sier han. Det tredje hovedtrekket ved medieutviklinga er individualiseringa av tilværelsen.

– Vi blir alle forbrukere. Tilværelsen fragmenteres, og fellesskapet svinner hen.

– På alle disse tre områdene representerer det akademiske samfunn en motstrømsbevegelse. Vitenskapelig arbeid tar tid; det benytter seg av ord, og det søker helhet. Derfor er det så viktig at akademikerne tar seg tid til å formidle det de driver med, poengterer Dagbladets kronikkredaktør.

– Meget nyttig. Dekanus Gunnar Bovim ved Det medisinske fakultet var en av delta-

kerne på kronikkurset. Forutsetningen for å få delta var at man måtte ha levert inn eget kronikkutkast på forhånd, som så ble vurdert av Kullerud, så vel som de øvrige deltakerne. Bovim er for tida begravd i arbeid i forbindelse med RiT 2000. Lange arbeidsdager og

-kvelder til tross: En dag på kronikkurs var vel anvendt tid, mente dekanusen.

– Dette var både nyttig og lærerikt. Allmenn forskningsformidling er så viktig at dette er et område vi godt kan bli bedre på, mener Bovim.

Hva lærte du selv?

– Jeg lærte at når man formidler forskning, gjelder det å være konkret og tydelig.

TOR OKSHOLEN

tore.oksholen@adm.ntnu.no

STEP-pris for arbeid om slamavfall

Nadra Jasmine Nilsen fra Levanger vant finalen og 10 000 kr i årets Shell Technology Enterprise Programme (STEP).

Seks studenter, alle fra NTNU, var nominert til finalen.

Nilsen, som holder på med hovedoppgave i bioteknologi, har arbeidet i åtte uker i sommer med en prosjekt om kompostering av slamavfall, for Nordmøre interkommunale renovasjonsselskap. I prosjektet har hun analysert slamkvaliteten, og i tillegg satt opp en driftsplan over hvordan de 11 kommunene

tilknyttet renovasjonsselskapet, kan nytte seg av seg slammet.

NTNU-studenter til topps. Andre- og tredjeprisene på 6 000 og 4 000 kroner gikk til henholdsvis Anna Steine, Institutt for produksjons- og kvalitetsteknikk, og Gunnar Aronsen, Institutt for industriell økonomi og teknologiledelse, som hadde STEP-praksis i hver sin Trondheimsbedrift – CorrOcean og FuelTech.

STEP er et samarbeid mellom NTNU, A/S Norske Shell, SND og Nordmøre Næringsråd om å tilby små og mellomstore bedrifter i distriktene sivilingeniørstudenter som gjennomfører prosjektoppgaver bedriftene har utarbeidet.

Takket være samarbeid med

IAESTE Trondheim, fikk 62 studenter praksisplass i årets STEP, de fleste fra NTNU.

ANNE BERIT HEIERAAS

anne.heieraas@adm.ntnu.no

Fornøyde prisvinnere fra NTNU i årets STEP-program. Første rekke fra venstre: Gunnar Aaronsen, Fueltech AS, førsteprisvinner Nadra Jasmine Nilsen, Nordmøre interkommunale renovasjonsselskap, Anna Steine, CorrOcean ASA. Andre rekke: Amund Nedland, Sydvest Programvare, Jørgen Sandnes Brudal, Gether AS, Øystein Brandal, Bjørshol Mek. Verksted AS.

FOTO: GEIR OTTO JOHANSEN

Exit sivilarbeidere

Snart er tiden ute for den siste sivilarbeider på Kjemi, Øyvind Gustavsen.

FOTO: TORE HUGUBAKKEN

Når sivilarbeidere forsvinner, merkes det på institutt-pungen. Og kanskje blir det dårligere kopiering også?

Tilsammen 40 enheter ved NTNU har i årenes løp hatt glede av sivilarbeideres arbeidskraft. I 1998 og 1999 var det 28 sivilarbeidere spredd rundt på campusene. De vaktet institutttelefonen og var kopimaskinens beste venn. De var yrkesgruppen som gjorde alt det som andre ikke gjorde. Men nå er det snart slutt. Ny lov for sivile tjenestepiktige har stengt døra til forskningsinstitutter og universiteter for sivilarbeiderne. Bakgrunnen er et vedtak i Stortinget fra 1996, som bestemte at bare institusjoner som driver med voldsforebyggende og fredsskapende arbeid, skal få ha sivilarbeidere. I den senere tid har det imidlertid kommet en åpning for at studentradioen, Samskipnaden og Under Dusken kan få beholde sine tjenestemenn. Per i dag har også Kunstakademiet fått midlertidig tillatelse til å ha sivilarbeider. Men ellers blir det lite pasifisme i NTNU-gangene.

Savnet. En telefonrunde til forskjellige institutter forteller at sivilarbeidernes innsats er dypt savnet. På Historisk institutt må man leie inn studenthjelp for å erstatte den uerstattelige sivilarbeideren, og det koster også mer penger. Ved Institutt for byggekunst savner de sivilarbeideren som kunne trå til med datahjelp. Den institusjonen som kanskje blir rammet hardest av det nye lovvedtaket, er biblioteket I perioder har hele ti sivilarbeidere jobbet her.

– Det rammer oss veldig, sier universitetsbibliotekar ved Realbiblioteket, Tove Knutsen. Hun peker på at det har blitt et betydelig merarbeid for de som jobber der. Dette biblioteket har mistet halvannen sivilarbeiderstilling som følge

Else Bergh og de andre ved Realbiblioteket må oftere ned i kjelleren for å hente bøker, når de sivile bibliotek-karene ikke lenger får lov.

FOTO: TORE HUGUBAKKEN

av lovvedtaket. De har nå fått overført hjelp fra Teknisk hovedbibliotek noen dager i uka. Knutsen legger ikke skjul på at sivilarbeiderne gjorde en god innsats.

– De hadde et kjedelig arbeid med mye kopiering, men de sto på og var flinke.

Øyvind gråter ei. Nå er det bare fire sivilarbeidere igjen. Den siste på Kjemi møter vi i blokk to på Gløshaugen. Siden november i fjor har Øyvind Gustavsen vært instituttets altnuligmann:

– Oppgavene har vært alt fra å holde orden på kjemikalie-lager, bringe og rengjøre utstyr, til å bistå i enkle kjemiforsøk. Administrasjonen har også benyttet meg til enkelte mindre oppgaver, sier Øyvind. Den siste kjemisivilarbeider gråter ikke over at han bare har igjen tre måneder av tjenesten. Etter plikten for fedrelandet, venter nemlig post.doc-studier på samme institutt.

TORE HUGUBAKKEN

tore.hugubakken@adm.ntnu.no

Stewart's corner

Spørsmål angående engelsk kan stilles til språkrådgiver Stewart Clark ved Studieavdelingen, e-post: stewart.clark@adm.ntnu.no, tlf. 73 59 52 45, faks: 73 59 52 37

Capitalization in report and publication titles

1. Titles of books and reports

The general standard in scientific/academic work is to use upper case for the first letter of the main words in the titles of books and reports. Use lower case for «a, an, the, and, or, for, nor» and prepositions, unless they are the first word or last words in a title. Examples:

«The New Oxford Dictionary of English»

«The History of the New West»

«Cancer and the Symptoms to Look For»

2. Chapters and sections

In scientific/academic reports and doctoral theses, they are few general standards about when to use capitals in chapter or section headings. Nevertheless, at NTNU and SINTEF there is a general trend towards using block letters (all capitals) for the level 1 headings (the chapters in a thesis). Level 2 headings (such as Section 2.1, Section 2.2) have the main words capitalized (as in point 1 above). Level 3 headings (Section 2.1.1, Section 2.1.2) have the first word and only proper nouns capitalized. Examples: «Section 2.1.1 Modelling of Cartesian coordinates»

«World history from a German perspective». However, a quick study of the doctoral theses that are about to be defended at NTNU reveals that there is little standardization in this matter at present. One organization that has tried to standardize this is Statoil's Research Centre where Levels 1 and 2 are written as above, but their 1999 in-house style guide suggests level 3 headings follow the capitalization rules as in level 2, but are in italic. Example: *Section 2.1.1 Enhanced Seismic Studies in Block 123*.

3. Brochures, press material, web

As many feel that capitals shout at the reader, titles without capitals are softer and easier to read. Thus sales brochures, press material and text on the web show a clear movement away from capitals in titles when they are optional. A study of various guides to authors shows that some scientific journals are also moving in this direction.

The next «Stewart's Corner» will consider hyphenation in titles.

Tricky words

Series, string of, succession of, train of events

Series (Norw. rekke) means a number of things, people or events that occur one after the other. Note that «a series of something» is not necessarily close in time. «He gave a series of lectures last year». As the singular and plural forms are both **series**, the translation of the Norwegian term «serie» may be **series** for TV programmes (a new crime series) and electric connections (the batteries are connected in series), but in many technical terms, **serial** is used. Examples are «seriebehandling» (serial processing) and «serienummer» (serial number).

String of (Norw. rekke) means either a sequence of similar items that are found close together: «a string of shops» and «a string of pearls», or similar events that occur very close together: «a string of murders» and «a string of best-sellers». Note that the similarity and closeness in place or time are important here.

Succession of (Norw. rekke) means a number of people or things with a similar characteristic following one after the other: «A Swede now joins the succession of English national team managers», «he had a succession of parking-by-ear accidents». The important thing about **succession of** is the negative connotation of there being too many. In a job application letter, avoid writing that you had had a «succession of jobs». Use the positive term «wide experience» instead.

Train of events (Norw. rekke) means a series of events where each action causes the next action to occur: «The fall of the Berlin Wall started an incredible train of events in Central and Eastern Europe». If the related events occur in a particular order, use *sequence of events*, as in «the police are trying to find the sequence of events that led to the murder».

Enlightening Denglish

If delayed connecting flights mean you miss the last flight back from Copenhagen, you may end up in the Lautrup Park Hotel. A highlight of the evening in this dreary hotel may be the samples of Denglish in its informative 160-word brochure called «Informations»:

«Car rent»

«Flight informations»

«Jogging - suitables paths from the hotel»

«Taxi – orders trough the reception»

A tourist attraction is the swimming Danish bathtub: «Swimming bath 1,5 km from here».

innblikk

Professor Ragnhild Lund, Geografisk institutt, arbeider spesielt med utviklingsgeografi. Hun er nestleder i Forskningsrådets Område for miljø og utvikling, og leder for Nettverk i Stillehavsasia-studier.

I en serie artikler vil forskere ved NTNU skue over blånene helt til Soria Moria. Hva ville de spørre om hvis de kunne få det endelige svaret på ett enkelt spørsmål innenfor sitt fagområde? Kan forskning før eller senere svare på alt, eller finnes problemstillinger som ikke er forskbare?

Med hele verden under lupen

mitt livs spørsmål

– Om det finnes noen overordnet problemstilling? Geografiprofessoren tygger et sekund på det. – Det finnes flere samfunnsvitenskaper. Felles for dem er at de søker å forstå endringsprosessene i samfunnet. Svaret på om det finnes en felles overordnet problemstilling, er likevel nei, slår hun fast, og fortsetter: – Fordi samfunnsvitenskapen har et krav om å være tidsaktuell og samfunnskritisk, endres problemstillingene kontinuerlig.

Begrepet flyktning. Hun trekker fram to eksempler på den type forsk-

ning hun arbeider med. Det ene prosjektet har som tema «indre landflyktighet». – Våre helt basale problemstillinger er «Hvem kan kalles flyktning», og «Hvilke bilder av flyktninger er det forskningen skaper?» forteller hun. – Vi konstruerer bilder av flyktningen i forskningsprosessen, og det vi velger å formidle gir allmennheten bilder av hva en flyktning er.

Hun fortsetter: – Et tredje spørsmål er «Hvilke grunnleggende årsaker er det som framskynder konflikter og fluktsituasjoner for mennesker i krig og konflikt?» Her peker hun på at antallet mennesker på flukt i eget land er langt høyere enn antallet av dem som flykter på tvers av landegrensene.

– Dette arbeidet med presiseringer av begreper både gir en akademisk avklaring og tilfredsstillende behovet for en praktisk tolkning av flyktning, både politisk og i praktisk bistandsarbeid, forklarer hun. – Videre hjelper det til å synliggjøre hva som skjer og hvilke prosesser og mekanismer som fungerer.

Geografi prøver å forklare og forstå hvorfor mennesker, kulturprodukter og naturfenomener er lokalisert slik de er og hvordan relasjoner mellom dem tar rommet i bruk. Et annet viktig perspektiv er relasjonene mellom det lokale, det regionale og det globale.

(ILLUSTRASJON: RAGNHILD LUND.)

Det andre prosjektet hun viser til, er «Demokratisering av utviklingskunnskap». Her samarbeider geografene ved NTNU med forskere i India. De ser på om de frivillige organisasjonene representerer alternative måter å løse utviklingsproblemer på, og hvilke strategier de benytter for å bygge opp det sivile samfunn:

– Vi undersøker hvor disse organisasjonene får ideologiene sine fra, og hvilken kognitiv forståelse de legger til grunn for det utviklingsarbeidet som de faktisk gjør. Jeg er skeptisk til antakelsen om at de er så mye renere og bedre aktører i forhold til annen bistand, sier geografiprofessoren med en kritisk mine. Hun legger til at prosjektet kan bidra til debatten om det sivile samfunn, og om hvordan de frivillige organisasjonene kan være aktører i utviklingsprosessen. – Det er for eksempel en diskusjon om det er moralsk riktig at Norsk folkehjelp i Bosnia blander seg politisk i utviklingsprosessen, sier Lund, og oppsummerer:

– Med disse prosjektene som eksempler vil jeg si at det ikke finnes det ene store spørsmålet, men det gjelder som samfunnsviter å se kritisk på samfunnet i tiden.

Ikke bistandsarbeid. Hva med faget selv? Er det også i seg selv en del av «samfunnet i tiden»?

– Geografer har alltid sett på de romlige forholdene som påvirker menneskenes liv. For flyktninger kan det være flyktningeleiren som er det stedet de bor, mens de føler tilhørighet til et annet sted. Under den nye diskusjonen om globalisering har geografene plutselig fått en slags renessanse, tror jeg, fordi avstanden mellom steder i verden har krympet i tid og rom. Samtidig studerer vi i dag det virtuelle rom og virtuelle sammenhenger, forklarer Lund ivrig. – Romlige forhold er ikke lenger absolutte og fysiske, men abstrakte også.

Hun fortsetter med en nøktern mine: – Det viktigste i vår profesjon er ikke nødvendigvis å skrive forskningsrapporter som bare et fåtall leser, men å veilede neste generasjon forskere, ikke bare ved undervisning som kurs og forelesninger, men ved å følge dem opp under hele forskningsprosessen. En av grunnene til at prosjektet på «tvungen migrasjon» er veldig spennende, er at vi har gode doktorgradskandidater, samt u-landsstudenter, som kan gå ut i profesjoner hvor de kan bruke denne kompetansen. Det er slik vi som universitetsforskere produserer nyttig forskning.

– Forskningsprosessen gir også utrolige spennende muligheter for nettverksbygging, på tvers av land, miljø og fag. Geografer har jo tradisjon for å job-

be tverrfaglig. Det har med geografifagets egenart å gjøre. Her kan jeg nevne som eksempel at vi i flyktningeprosjektet har fått til et aktivt samarbeid med By- og regionplanlegging på Gløshaugen. De arbeider aktivt med den fysiske gjenreisningen etter krig, et arbeid hvor vi bidrar med kunnskap og forståelse av hvordan mennesker opplever flukt og krig, forklarer professoren ivrig.

Vanskelig å lykkes. Igjen trekker hun inn noen nyanser: – Nettverksbygging og internasjonale kontakter åpner for økt samarbeid og nye perspektiv, men samtidig blir det vanskeligere å lykkes, forklarer hun. – Du blir jo eksponert for en hel verden hvor mange jobber med liknende ting, – men tilsammen blir det veldig bra, sier hun ettertenksomt, og fortsetter:

– Begrensningen er at når du får en forskningsbevilgning for tre-fire år, så må du raskt begynne å jobbe med nye spørsmål i nye prosjekter. Det er alltid ønskelig å kunne tenke langsiktig, for i forskningsprosessen dukker det jo stadig opp nye problemstillinger som gir mulighet for selvkritikk og ny refleksjon.

Er noe ikke forskbart?

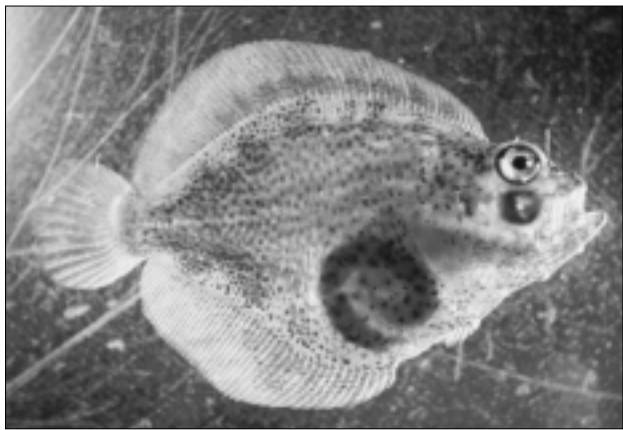
Lund er enig med Dybvig og Lorentzen om at «kan problemet formuleres, er det forskbart»:

– I samfunnsfagene er det legitimt å forske på et begrep, slik som vi gjør med spørsmålene «hvem kan kalles flyktning», eller mer presise spørsmål og hypoteser om sammenhenger som relasjoner mellom mennesker og institusjoner, slik som i vårt prosjekt om frivillige hjelpeorganisasjoner og samfunnsbygging, sier hun.

– Det ene ytterpunktet for om noe er forskbart, er om fenomenet er så selvklaart at ingen synes det er interessant å forske på det. Men noen ganger kan selv det «selvsagte» være problematisk. – Den andre ytterligheten er at problemformuleringen er så snever at den bare er relevant for deg selv, og derved uinteressant for forskersamfunnet. Men igjen, hvem er det som bestemmer hva som er interessant? er hennes kontante innramming av problemstillingen.

MENTZ INDERGAARD

mentz.indergaard@adm.ntnu.no

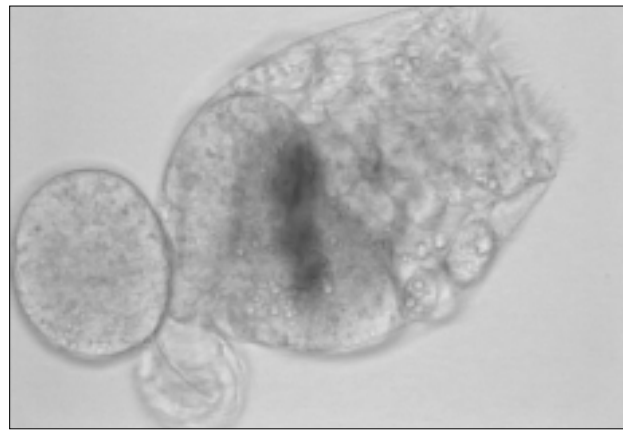
En piggyvoryngel

FOTO: ELIN KJØRSVIK, ZOOLOGISK INSTITUTT, BRATTØRA FORSKNINGSSENTER.

Artemia

FOTO: TORA BARDAL, ZOOLOGISK INSTITUTT, BRATTØRA FORSKNINGSSENTER.

Rotatorier

FOTO: TORA BARDAL, ZOOLOGISK INSTITUTT, BRATTØRA FORSKNINGSSENTER.

Lærer fiskemating på Brattøra

Ina Svenningsen fra Risør fisk A/S med hendene fulle av piggyvoryngel. Piggyvarlarver er bare tre millimeter ved utklekking og stiller store krav til oppvekstforholdene.

FOTO: SYNNOVE RESSEM

Oppdrettere fra hele landet kommer til Brattøra forskningscenter for å lære hemmeligheten bak yngelproduksjon av marin fisk.

Torsk, kveite og piggyvar er i ferd med å bli nye satsingsområder for norsk oppdrettsnæring. – Problemet har vært å finne egnede fôringsmetoder for disse fiskeartene, forteller Elin Kjorsvik, daglig leder ved NTNU Brattøra forskningscenter.

– Marin fiskeyngel er både mye mindre i størrelse og mindre utviklet enn lakseyngel, og krever en helt annen meny for å overleve. Forskerne ved NTNU og Sintef på Brattøra har funnet løsninger på problemet og tilbyr nå kunnskapen til fiskeoppdrettere fra hele landet. Oppdrettsnæringen står foran nye gjennombrudd takket være marin forskning og ny teknologi.

Tresteg. Det er en hel vitenskap som læres bort. Kjorsvik sammenligner forskjellen på lakseoppdrett og oppdrett av marin fisk med forskjellen på lengdehopp og tresteg.

– Lakseoppdretteren har det privilegium at han kan kjøpe ferdig fiskemat i form av tørrfôr. Torsk- og kveitelarver er langt mer kresne av seg og vil kun fordøye levende organismer. Ikke nok med det: Maten må dessuten ha et nøye sammensatt nærings-

innhold og en helt riktig bakteriefloa. Slikt fôr selges ikke over disk, men må dyrkes fram. Fôrproduksjon er dermed første steg for den som vil satse på de nye fiskeartene. Først dyrkes mikroalger til det som skal bli mat for fiskelarvene. Deretter starter dyrking av fôrdyr, som er hjuldyr og larver av saltkreps. Først når den produksjonen er i rute, kan dyrkinga av selve fiskeyngelen starte. Tidligere var det mulig å fiske opp for eksempel torskeyngel fra sjøen, men nå blir det forbudt.

Risikofyllt. Det er mange flaskehalsar som må forseres og lett å gjøre feil. – En liten feil i starten kan gjøre ubotelig skade, sier Kjorsvik, og understreker at gode

vekst- og oppvekstforhold er alfa og omega i yngelproduksjonen. Oppdrettskarene kan sammenlignes med kuvøser og krever like omhyggelig overvåkning og pleie. Feil håndtering kan bli skrekkelig dyrt. Et middels stort anlegg kan ha én million yngel. Stykkprisen på torskeyngel beregnes til mellom åtte og ti kroner. Det er om å gjøre å holde overlevelsesprosenten så høy som mulig og til det trengs kunnskap. Oppdrettere står nærmest i kø for å komme seg på kurs. Kjorsvik forteller at det første kurset ble avviklet i oktober og fikk en strålende evaluering.

SYNNØVE RESSEM

synnove.ressem@adm.ntnu.no

Akvakultur i framgang

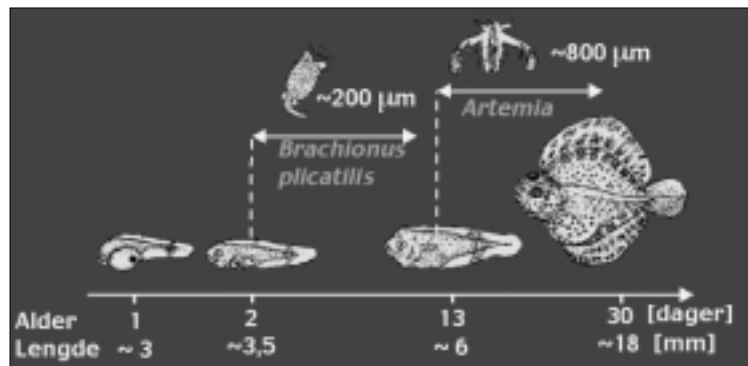
Akvakultur og fisk er Norges nest største eksportnæring og er fortsatt en næring i vekst. Forskningsmiljøet i Trondheim har greid å markere seg internasjonalt til tross for at Norge bruker relativt lite penger til havbruksforskning, sammenlignet med andre land. Island og Skottland bruker betydelig større ressurser på fagfeltet og regnes blant de ledende.

Trondheims marine og maritim forskningssmiljø har EU-status som «Trondheim Marine Systems Research Infrastructure». Det innebærer at mange europeiske forskere kan arbeide en periode i Trondheim. Forskerne på Brattøra har internasjonale samarbeidsprosjekter med en rekke forskningsmiljøer i Europa, USA og Asia. Marin akvakulturgruppe driver blant

annet forskning innen marin fiskeyngelproduksjon, reproduksjon, gyting og atferd, fiskeavl, dyrking av skjell og mikrobiell økologi. Hovedfagstudentene får delta i nasjonale eller internasjonale forskningsprosjekter. Akvakulturkandidater får vanligvis raskt jobb etter eksamen. De er etterspurt innen oppdrettsnæringen, men er også interessante for forskning, industri, forvaltning og skoleverk. Forskning og undervisning innen akvakultur skjer i nært samarbeid med næringslivet. Oppdrett av marin fisk er blitt nytt satsingsområde for norsk oppdrettsnæring etter at det ble funnet metoder for landbasert helårsproduksjon. Forskningsmiljøet på Brattøra har spilt en avgjørende rolle for å oppnå dette.

Piggyvoryngelproduksjon. Marine fiskelarver er små og lite utviklet ved klekking. Med dagens teknologi må de føres med levende dyreplankton. Til intensiv produksjon brukes hjuldyr (Rotatorier) og saltkreps (Artemia). Ved riktig fôring vokser yngelen fra tre millimeter til 18 millimeter på 30 dager.

Illustrasjon: Katja Hoehne Reitan, Zoologisk institutt, Brattøra forskningscenter.

Samler løse hoder og bløte bleier

Språketterforsker Jens Haugan sitter alltid med et smil om munnen når han leser politijournalen i Adresseavisen på mandager. Der er det ikke alltid lett å vite om det er hunden eller mannen som biter.

Det er blitt mange av dem, etter hvert; vitenskap- og språkkonstabler på NTNU. Martin Ystenes fanger opp vitenskapelige sprøyt, Tor Erik Jenstad avslører feilaktige opplysninger om opphavet til ord og navn, og Stewart Clarke gir NTNUere jevnlig voksenkurs i engelsk. Jens Haugan samler på dårlig språk.

– De fleste som er litt interessert i grammatikk, reagerer på ulike typer feil i tekster. Ofte er det en finner, rett og slett eksempler på ubevisst bruk av språket, mer enn direkte feil. Jeg prøver å analysere hvorfor misforståelser skjer, forteller han.

Politijournal. Rådgiveren og forskningskonsulenten ved Senter for etterutdanning presenterer språkblunderne på hjemmesiden og kaller bevismaterialet for «Mykje Merkeleg Mål i Media». Samme mann leverer også snart inn sin doktorgrad i norrøn grammatikk. For tida jobber språkforskeren med skriftlig kommunikasjon og pedagogisk bruk av IKT i norskundervisningen. Han er også sysselsatt som leder for et prosjekt som skal kartlegge IKT og læring ved NTNU.

I flere år har Haugan klippet ut dårlig avisspråk hvor tekst og mening ofte blir villedende. Av spesielle favorittspalter er «Politijournalen» i Adresseavisen på mandager, som beretter om politiets aktiviteter i løpet av helgen.

– Jeg har ikke særlig sansen for slike spalter. Hvilken interesse har egentlig folk av å lese om fyll og bråk? spør Haugan, som selv begynte å lese den på grunn av overskriftene han syntes var spekulative, og innholdet som var som fluepapir for en grammatiker. Haugan mener at stikkordsstilen i journalen gjør at folk ikke får vite hvem som er subjekt eller objekt, og hva som egentlig menes.

– I de fleste tilfellene oppstår problemene i politijournalen fordi referansen er uklar. I og med at teksten blir så kort, blir mye underforstått som er vanskelig å rekonstruere. Det kan bli komiske tolkninger hvis det leses på forskjellige måter, smiler Haugan. Han har gjort Adresseavisen oppmerksom på dette.

– I de siste ukene har det vært vanskelig å finne noe der, innrømmer språketterforskeren Haugan, som lurar på om kommentarene på språksiden kanskje har nådd fram til de som redigerer politijournalen for Adressa.

Får tips. Selv om Haugan etter hvert har samlet en anseelig mengde språkblomster er arbeidet bare en hobby. «Mykje Merkeleg Mål i Media» har fått bra respons og flere faste tipser som gjerne henviser til nettavisene.

– Etter at nettavisene kom, er det lett å se at det skrives veldig

Språkforsker Jens Haugan leser mange aviser og finner stadig vekk ting han synes er merkelige. Denne bunken skal snart under lupen.

FOTO: TORE HUGUBAKKEN

fort. Det blir mange skrivefeil, sier Haugan og viser til artikkelen i Osloposten som forvekslet «seksuell legning» med «seksuell lengde». Haugan tror at tabbene fort kan skje når det lages tekster fra stikkord, via setninger og avsnitt, til artikler. Da kan plasseringen av ord og setninger raskt bli glemt i journalistens redigeringer. Jens Haugan forundrer seg over den generelle skriveferdigheten blant mange av journalistene:

– Uten å vite hvordan skriveopplæringen er organisert i journalistutdanningen, virker det på meg som om det ikke er rettskriving og formulering som blir prioritert. Jeg tror at det er svært mange som jobber som journalister fordi de er samfunnsbevisste og engasjerte, men at de mangler formell språklig bakgrunn, sier Haugan som også mener at nordiskfaget på NTNU bør ta i et tak for skrivingen.

– Når du er ferdig med hovedfag, skal du per definisjon være ekspert på norsk, men i verste fall har du bare skrevet 200 sider. Og det er ikke mye.

Henger ikke ut. Jens Haugan har ikke tenkt å lage bok om det merkelige mediespråket, men kanskje systematiserer han funnene. Han har stor glede av å diskutere språk med lesere og tipsere. Men den person som tror språketterforskeren har personlig glede av å finne feil, tar feil:

– Jeg ønsker ikke å henge ut noen, men heller inspirere til refleksjon over hvordan man bruker språket og hva som kan være konsekvensene, presiserer Jens Haugan.

TORE HUGUBAKKEN

tore.hugubakken@adm.ntnu.no

Klipp fra Mykje Merkeleg Mål i Media

(<http://www.hf.ntnu.no/nor/jenshau/mmmaal.htm>)

Aura avis 28. september 2000

«Det kostet for mye krefter, og etter ca. 150 kilometer hadde jeg ikke mer å gi. Det ble ganske enkelt for tøft. **På en god dag skulle jeg klart å henge meg**, men vi ble for svake mot de beste i verden.» (Den norske OL-syklisten Kurt Asle Arvesen i intervju.)

Adresseavisen 20. mars i år

«I et voldsomt sinneanfall skal trondheimsmannen i 20-årene ha tatt en nøddammer ombord en nattbuss og slått flere

ganger mot **hodene** til en annen passasjer.»

Kommentar: I alle filmer jeg har sett har folk med flere hoder hatt vondt i sinne, les også om Zaphod Beeblebrox i «The Hitchhiker's Guide to the Galaxy»! Ren nødverge, spør du meg!

Aftenposten interaktiv 15. mai i år

«**Bløt i bleien, men ellers i god fysisk form fikk Hilde Hansen sin datter Susanne velberget ut av gisseldra-**

maet i går.

– Det var forferdelig mens det sto på, men heldigvis gikk alt bra for vår datter, fortalte Hilde Hansen på TV 2 i går kveld.»

Kommentar: Det finst mange som slit med urinlekkasje. Denne mora visste nok at ho i vanskelege situasjonar kunne ha slike problem, men heldigvis hadde ho bleie på seg då ho blei utsett for dette dramaet – det var nok forferdeleg mens det stod på ...

Forskningsnytt på nett

Ny nettpublikasjon fra Forskningsrådet.

Norges forskningsråd har tatt mål av seg å etablere en ny nettpublikasjon som vil få navnet Forskning.no. Nettstedet vil bli mer enn bare en internettportal, lover rådgiver Jon Solberg i Forskningsrådet.

– Erfaring viser at ingen slik portal greier seg over tid uten å etablere en egen redaksjon som produserer egne saker. Å lage et knutepunkt på nettet, som kun inneholder pekere og lenker til videre nettvandring, er ikke liv laga, sier Solberg.

Redaksjonen skal produsere

nyheter på daglig basis. For å sikre uavhengighet og troverdighet, vurderer man å la redaksjonen bli ledet av en redaktør som følger Redaktørplakaten.

Solberg forteller at Forskning.no i første rekke vil henvende seg til målgruppa «unge voksne» – øvre del av videregående skole, samt studenter på universitets- og høgskolenivå. Videre planlegges det å etablere egne nettsider beregnet for næringslivet, samt for lærere i grunnskolen og på videregående.

– Vi vurderer dessuten å bygge en egen, passordbeskyttet inngang for journalister. Her kan man få kontaktinformasjon om aktuelle forskere. Det kan også

bli tale om å legge ut nyheter et par dager på forhånd, slik at aviser og etermedier får mulighet til å jobbe videre med sakene med egne vinklinger, sier Solberg.

Det nye nettstedet vil satse hardt på forskningsnyheter. Men det vil også bli lagt vekt på tematisk presentasjon av ulike felt, samt på historisk orientert stoff.

Velvilje viktig. Forskning.no er avhengig av støtte og samarbeid med landets universiteter og høyskoler for å få prosjektet på beina. Man ønsker å bygge et samarbeid med eksisterende medietiltak ved disse institusjonene.

Forskningsrådet gir i dag ut en papiravis som heter «Forskning», som legger mye vekt på forskningspolitikk og er Forskningsrådets stemme utad. Solberg presiserer at nettstedet med samme navn skal bli noe nytt, uavhengig og annerledes.

– Det er forskningsformidling som kommer til å stå i sentrum i nettstedet «forskning.no» sier Jon Solberg.

Man regner med å ha nettstedet klar for lansering i mai neste år.

TORE OKSHOLEN

tore.oksholen@adm.ntnu.no

– Kirken bør innrømme overgrep

– Innenfor Den norske kirke finnes det fremdeles krefter som mener at tvangstiltakene mot taterne var riktige.

Det sier sosiologiprofessor Bjørn Hvinden ved NTNU, som har ledet et flerårig, tverrfaglig forskningsprogram om den politikken som ble ført overfor taterne – romanifolket – i Norge helt fram til 1980-årene. Hvinden og de andre forskerne har møtt mye motstand underveis for sitt arbeid med dette følsomme temaet, selv om forskningen har skjedd på oppdrag av Norges forskningsråd

Forskere i kryssild. – Det har vært krevende for oss forskere. Vi har befunnet oss i en kryssild der partene på ulik måte har lagt press på oss, forteller Hvinden. – Kirken har vært unnvikende og defensiv, myndighetene tause og utydelige, de aktive i Misjonen har vært pågående med sine bortforklaringer, og noen kretser innenfor romanifolket har beskyldt oss for å være kjøpt og betalt av myndighetene for å skjønne overgrepene. Selv om funnene våre ikke mangler ammunisjon hvis man ønsker å kritisere Kirken og myndighetene, har disse kretsene hatt forventninger om at vi i mye større grad skulle fronte deres sak, forteller Hvinden.

Forskere har opplevd at de som var sentrale aktører innenfor Misjonen, fremdeles ikke bare bagatelliserer, men også forsvaret den umenneskelige behandlingen taterne fikk, med ord som «dere forskere skjønner ikke hvor nødvendig dette arbeidet var».

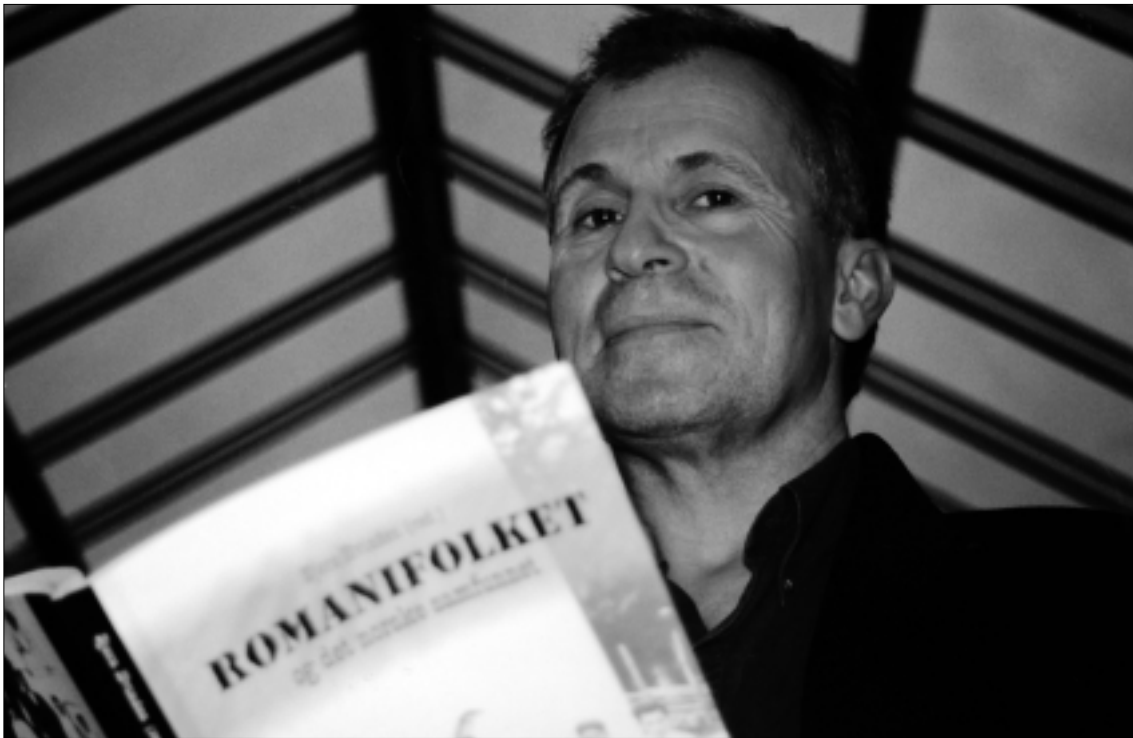
Dokumentert

- I perioden 1934-1977 ble 128 personer med taterbakgrunn tvangssterilisert med offentlig tillatelse, men det reelle tallet er trolig høyere. Ledere i Misjonen for hjemløse var pådrivere og medvirket i ca. 40 prosent av tvangssteriliseringene. Jenter og kvinner som ble sendt til Svanviken arbeidskoloni, var spesielt utsatt for å bli sterilisert.
- 17 kvinner av taterslekt er dokumentert sterilisert uten hjemmel i steriliseringsloven.
- Om lag 1500 barn ble plassert i institusjoner eller fosterhjem i regi av Misjonen. Det utgjorde mellom en tredje- og en fjerdedel av alle barn av taterne som Misjonen kjente til.
- Ansatte som utførte seksuelle overgrep på taterne, ble ikke straffet, men bedt om å slutte eller overført til andre stillinger.

Dette «nødvendige arbeidet» hadde som mål å assimilere taterne inn i det norske storsamfunnet ved bruk av metoder som tvangsbosetting, bortsetting av barn, arbeidsleirer – og i ekstreme tilfeller – tvangssterilisering og lobotomering av de mest gjenstridige.

Eldre arkiver som ville belyse forholdet mellom sentrale myndigheter og Misjonen har forsvunnet fra Sosialdepartementet, etter sigende i forbindelse med flytting. Videre er store deler av arkivet fra Svanviken arbeidskoloni ødelagt, trolig av en tidligere bestyrer som ønsket å fjerne spor etter overgrepene.

– Må innrømme ansvar. Den norske kirke har til nå fra-

Professor Bjørn Hvinden har redigert boka «Romanifolket og det norske samfunnet». Her avsløres kirkens delaktighet i overgrepene mot taterne, som varte fram 1980-årene. FOTO: TONE KVENILD

skrevet seg ansvar for den behandlingen taterne fikk. Nå vil trolig Kirken argumentere med at uretten ble begått av en organisasjon som formelt stod utenfor kirken; Norsk misjon for hjemløse (Misjonen). Resultatene fra forskningsprogrammet fjerner imidlertid enhver tvil om at også Kirken var delaktig. Alle generalsekretærene i Misjonen var ordinerte prester i Den norske kirke og i organisasjonens hovedstyre var det et stort antall personer med geistlige stillinger. I vergerådene satt lokale prester som var med på å fjerne barn fra sin familie. Med kirkens samtykke mottok Misjonen store beløp og vidtgående fullmakter til sin virksomhet, som blant annet gikk ut på å sterilisere taterkvinner, rettfærdiggjort av kristen-luthersk arvehygiene.

– Med dokumentasjonen fra dette forskningsprosjektet kan ikke Kirken lenger si at dette var noe som foregikk uten dens viten og vilje, sier Hvinden. Han mener Den norske kirke ved det kommende Kirkemøte bør be om tilgivelse for sin rolle i taterforfølgelsen. Under Kirkemøtet i 1998 var Kirken nær en slik beklagelse, men i den avsluttende plenumsdebatten ble ordlyden endret, slik at ansvaret ble skjøvet over på det norske folk i sin alminnelighet.

Ryggdekning. – Rett nok har ikke Kirken og Misjonen ansvaret for uretten alene – de hadde tross alt en rad med regjeringer og storting i ryggen, forteller Hvinden.

Selv etter krigen ble det ikke satt likhetstegn mellom ideologien bak Hitlers forfølgelser av

jøder og sigøynere, og forestillingene bak den politikken norske myndigheter førte i forhold til romanifolket. Det var først i 1973, med Vibeke Løkkebergs film om Svanviken arbeidskoloni i Møre og Romsdal, at det offisielle Norge begynte å reagere. På interpellasjon fra Torild Skard (SV) ble saken diskutert på Stortinget i 1976. Likevel skulle det gå flere år før den rutiniserte politikken opphørte, og først i 1998 kom den offisielle beklagelsen fra regjeringen.

– Men ennå gjenstår det å se hvordan regjering og storting vil følge opp denne beklagelsen gjennom praktisk handling, sier Hvinden. Regjeringen har flere ganger varslet en såkalt minoritetsmelding, men meldingen har blitt utsatt flere ganger.

TONE KVENILD

Trondheim kommune kjøpte den vakre Lade Gård i 1917. Norges Lærerhøgskole hadde tilhold her 1922-60, og Sosialsolen i Trondheim i perioden 1962-94. Reitan-gruppen kjøpte gårdsanlegget av Trondheim kommune i 1992, og har foretatt en grundig restaurering av alle bygningene.

Et glimt fra bibliotek og lesesal i 1922, samme år som Lærerhøgskolen tok Lade Gård i bruk.

(BILDER UTLÅNT FRA PRIVAT SAMLING)

Bilder fra gamle LæHå

historisk tilbakeblikk

Harald Hårfagre slo seg ned her i første halvdel av 800-tallet, da han tok fatt på jobben med å samle Norge til ett rike.

I dag er det Rema-jarlen Odd Reitan som residerer på det ærverdige gårdsanlegget, som var de første lokalene for Norges Lærerhøgskole da den ble etablert i 1922.

LæHå som utdanningsinstitusjonen gjerne ble kalt i daglig tale, er forløperen for det som senere ble Den allmennvitenskapelige høyskolen (AVH) i 1984.

Sammen utgjorde NTH og AVH de to viktigste pilarene i Universitetet i Trondheim, som i 1996 ble etablert som NTNU.

Den departementale lærerhøgskolekomité ble oppnevnt av Stortinget i 1920 for å utrede målsetting, fagplaner, studietid og ikke minst lokalisering av en lærerhøgskole i Norge. Rektor Richard Birkeland ved NTH var medlem av komiteen, som leverte en innstilling med store dissenser. Lokaliseringsspørsmålet var også i denne saken et brennbart tema, og Bergen og Trondheim var de to hovedkonkurrentene. Når Trondheim til slutt trakk det lengste strået, hadde det nok betydning at Trondheim kommune stilte Lade Gård vederlagsfritt til disposisjon de første ti år, og at rektor Birkeland argumenterte godt for byens brede faglige miljø.

ARNE ASPHJELL

arne.asphjell@adm.ntnu.no

debatt

Si din mening, men skriv kort! Innlegg kan sendes via e-post: medieseksjonen@adm.ntnu.no. Innsendte manus kan bli forkortet.

Magneter og andre frastøtende elementer

På Magneten får betalende gjester en merkelig behandling, mener Kirsten Falch Traasdahl.

Det er en deilig høstdag i oktober. Sola skinner, ekornene hopper og spretter, jeg er nyansatt ved NTNU, og min sjef har gitt meg et kreativt oppdrag. Da er det fint å befinne seg på et sted man kan slappe av og la tankene flyte. Jeg og en kollega skal samarbeide, og fornøyde gir vi oss i vei. Vi trasker bortover mot elektroygget på Gløshaugen, åpner glassdørene og trer inn i den lyse hallen. Ved bordene sitter studenter og leser mellom notater, bøker og matpakker. Lenger inne

ligger vårt mål: kantina «Magneten». Tiltrekkende navn, tenker jeg. Vi går inn, kjøper kanelboller og te, og ser oss omkring etter en plass. Det er formiddag og tomt i lokalet nærmest disken, men det ytterste rommet er lyst og vennlig, så vi bestemmer oss for å gå inn dit.

Idet jeg nærmer meg døra, skimter jeg en liten lapp hvor det står: «Studenter som skal spise har prioritet. Kantina er ikke ment som lesesal!». Jeg stusser litt og nøler. Jeg har vært student en gang, jeg også, og meldinga på lappen treffer meg midt i magerefleksen for «forbudt-forstudenter-følelsen». Men så kommer jeg på at jeg ikke er student lenger. Jeg er jo ansatt nå! Vi går inn. Noen få sjeler sitter ved to andre bord. De drikker kaffe, dis-

kuterer lavmælt, forstyrrer ingen. Min kollega og jeg setter i gang med vår lille idédugnad – har med oss notatblokker og skrivesaker, to-tre bøker, noen mapper med dokumenter. Tar en slurk te, får en idé, spiser boller og tegner kruseduller. Livet og jobben er ålreit, vi har det bra.

Med ett høres klaprende skritt, og en stemme skjærer i ørene:

«Dette er ingen lesesal! Det er forbudt å sitte her og studere!» En rasende kvinne i kafé-uniform står midt i rommet og skuler olmt rundt seg. Kundene ved de andre bordene sukker, samler sammen bøkene og kop-pene og lusker ut. Vi blir sittende. Blikket hennes stikker hen i vår krok og treffer som en lusing, en klaskende ørefik fra

en gammel, striks skolefrøken. Den kreative gleden får en brå, uventet død, og ideen som ligger klar til å titte fram, smetter inn i mørket som en engstelig eremittkreps. Ufødte tanker er sår-bare greier. Min kollega og jeg skotter på hverandre. Vil hun at vi også skal gå? Vi er jo ikke studerende studenter, men betalende gjester med rett til å sitte her så mye vi vil, med eller uten bøker og papir!

Vi går. Inspirasjonen er likevel borte nå, men jeg lurar på om

vi hadde fått slik behandling om vi hadde vært middelaldrende, distingverte menn med grå dress-er og laptop'er. Vi liknet vel for mye på studenter: To kvinner midt i 30-årene kledd i genser og bukse med bøker, blokk og blyant på bordet.

«Magneten». Tiltrekkende?

Kirsten Falch Traasdahl
Informasjonsenheten

Navneskifte-aksjon?

Realfagbygget bør omdøpes til Lars Onsagers Hus, mener Jan Myrheim.

Under denne overskriften har baksida i Universitetsavisa 5.10.2000 en liten kommentar til min annonse i Nettopp om foredrag i auditorium R3 i Lars Onsagers Hus (Realfagbygget).

Det er kanskje ikke alminnelig kjent at det har vært satt fram et seriøst forslag (av andre enn meg) om å kalle huset for Lars Onsagers Hus. Forslaget ble bl.a. sterkt bifalt av mate-

matikeren Vaughan Jones, som fikk årets Onsager-medalje og holdt Onsager-forelesning 16. mai. Navnet burde passe bra, av mange gode grunner, en av dem er at det hang en minneplakett for Lars Onsager utenfor auditorium R7, det tidligere auditorium K1 i Kjemibygget, som nå er inkorporert i det nye huset.

Hvorfor henger ikke minneplaketten der lenger, forresten, har vaktmesteren glemt å henge den opp igjen etter byggesjauen?

En lignende navngiving er vanlig praksis andre steder, om ikke i Trondheim. I min studietid i Oslo var jeg f.eks. med på å flytte inn i det nybygde Niels

Henrik Abels Hus, med Sophus Lies Auditorium.

Min personlige mening (som neppe teller så mye i denne sammenhengen) er at Realfagbygget er mer en beskrivelse av huset enn et navn. Dessuten er beskrivelsen en smule upresis, ettersom matematikken, et sentralt realfag, ikke fikk plass i huset.

Hvis vi er stolte av huset, kan vi vel gjøre ære på Lars Onsager ved å bruke hans navn, offisielt eller uoffisielt?

Jan Myrheim
jan.myrheim@phys.ntnu.no

Om konflikten ved Idrettsvitenskap

I write to correct a number of factual errors that appeared in an article, written by Tore Oksholen, in the Universitetsavisa on 19th October under the title *Alvorlig konflikt ved Idrett*.

In this article Oksholen refers to letters sent to the Faculty of Social Sciences (September 1998) and to the Rector of the University (on 22-03-99) and signed by myself and a colleague in the Institute. In these letters we were purported to have made accusations about the validity of a Ph.d submission by a member of the academic staff of the University. For the record, we never made such accusations! In those letters we simply raised polite questions about a matter that, as members of the academic staff of the University, gave us cause for concern and asked the Uni-

versity to reassure us that our concerns were ungrounded. While your reporter might be forgiven for this error, as he was not one of the addressees of the letter, the Dean, as Faculty representative, was in a different position.

Now, some two years later, we have still not received that reassurance, or for that matter any response to our letters. It would not be surprising, therefore, if we were lead to the conclusion, particularly given the fact that in the interim period the thesis has not been approved, that our worst suspicions had been confirmed.

HTA (John) Whiting
Department of Psychology
University of York

Knut H. Sørensen er professor ved Institutt for tverrfaglige kulturstudier

– Nå risikerer vi at svadaen settes i system, skriver KNUT H. SØRENSEN

i det akademiske glasshuset

Tverrfaglighet – et forskningspolitisk surfebrett?

Der universitetsansatte møtes, blir det gjerne diskusjon om fordelingen av forskningsressurser. Som man enkelt kan observere, er denne fordelingen skjev. Noen får mye, andre får ingen ting. Det gir selvsagt grunn til mistanke om at noe er galt.

Hypotesene om hva som er galt, varierer. De komiteene som fordeler penger, er generelt under mistanke for

å legge for stor (eller for liten) vekt på regional tilhørighet, de er for tradisjonelle (eller de ivaretar ikke i tilstrekkelig grad de tunge tradisjonene innenfor faget, men kaster seg ukritisk på motebølger), de favoriserer unge menn (eller eldre menn eller kvinner), de legger for stor (eller for liten) vekt på forskningsmiljøenes rykte, og så videre *ad nauseam*.

Ett av de mest suspekte kriteriene er tverrfaglighet. Som alle vet, er tverrfaglig forskning generelt dårlig. Den er altfor relevant, samtidig som den mangler den nødvendige forankring i fagdisiplinene. De som arbeider med tverrfaglig forskning, er akademiske tapere som ikke greide å overleve de tøffe kravene innenfor fagdisiplinene. Likevel

surfer de videre på bølger av svada og politisk korrekthet. Dette er et pinlig og høyst beklagelig fenomen.

Dessverre er det slik at tverrfaglighet nyter godt av stor popularitet blant politikere og andre som ikke har greie på forskning (for eksempel studenter). Derfor er det rikelig tilgang på forskningsmidler til denne typen forskning. Som alle vet, er det forskningsmidler til alle som vil nedlate seg til å bruke merkelappen tverrfaglighet på sine søknader. Heldigvis holder de fleste akademikere seg for gode til den slags, men det er likevel bittert å observere hvor mye penger som bevilges til prosjekter og personer som alle vet er faglig svake.

Det er selvsagt ekstra foruroligende at universitetets styrende organer også har kastet seg på tverrfagligheten. Nå skal det til og med satses på tverrfaglige studieprogrammer. Dermed risikerer vi at svadaen settes i system. Alle er enige om at det vil være ille, for det undergraver jo nok en bærebjelke i det akademiske systemet. Dermed kan alle se hva slags pest tverrfagligheten er!

På den andre siden innebærer en slik systematisering gjennom studieprogrammer at tverrfagligheten vil likne på de etablerte fagdisiplinene, kanskje til forveksling? Og det er jo en beroligende tanke. Kanskje disiplinene vinner til slutt, likevel?

Den vanskelige kommunikasjonen

En viktig årsak til det spente forholdet mellom vitenskap og journalistikk er at aktørene er uenige om spillereglene, skriver Soilikki Vettenranta i et svar til Einar Aas' innlegg i forrige nummer av UA.

Forholdet mellom forskning og journalistikk er mer enn popularisering eller formidling. I universitetene har det likevel befestet seg holdninger basert på gammeldags viten, med en slagside i forskernes favør. Selv om forskningsdata om forholdet mellom forskning og journalistikk er magre, tyder resultatene på at det lett oppstår konflikter mellom forskere og journalister, delvis pga. ulike arbeidsmetoder, delvis pga. forskjellige profesjonskrav. I vitenformidling har det kritiske paradigmet siden midten av 1980-tallet utfordret det tradisjonelle populariseringsparadigmet, som er basert på en forutsetning at mediene skal formidle 'fakta' og 'sannhet'. Det kritiske paradigmet understreker at det finnes mange konkurrerende sannheter, og at vitenskapelige fakta er konstruksjoner som skapes og fortolkes forskjellig i nye kontekster.

To kulturer. Siden midten av 1980-tallet har kritiske tilnærmingmåter definert på nytt forholdet mellom vitenskap og den offentlig sfære. Disse tilnærmingmåtene betrakter forskning og journalistikk som to forskjellige kulturer med sine egne diskursive praksiser og måter å produsere og presentere informasjon på. Det kan grovt skilles mellom et 'populariseringsparadigme' og et 'kritisk paradigme'. Den første, vitenskapssentrerte tilnærmingmåten, er basert på en idé om at mediene skal formidle 'fakta' og 'sannhet', som forskningen har produsert. Den andre, mediesentrerte fortolkningen, understreker at det finnes mange konkurrerende 'sannheter' i forskningen. Derfor er det medienes oppgave å avsløre representasjonen av den sosiale virkelighet. Begge tilnærmingmåter lider av et for smalt perspektiv. Paradigmene tar ikke tilstrekkelig hensyn til sosiale krefter, maktpolitikk og de praksiser som produserer på den ene siden forskning og på den andre medienes representasjoner av vitenskapen. Vitenskapelig kommunikasjon er mer enn publisitet.

Forskningen har vært enten for vitenskapssentrert eller for mediesentrert, og den har ikke evnet å fange opp de varierende forhold mellom vitenskapssystemet og den massemedierte offentlige sfæren. Det er forskere selv, som har kunnet definere målet for populariseringen, basert på antatte interesser i det vitenskapelige fellesskapet.

Målet har vært en 'opplyst borger', som handler rasjonelt og tilpasser seg til den tekniske utviklingen. Forholdet mellom forskning, medier og publikum har vært betraktet kun som et informasjonsproblem. Utgangspunktet har vært paternalistisk og pedagogisk: borgere skulle læres og utdannes ved hjelp av 'riktig' kunnskap og 'korrekt' informasjon.

Forenklet og forvrengt? Denne tradisjonelle tilnærmingmåten har hatt et normativt utgangspunkt: å bidra til å spre vitenskapelige resultater. Studiene dekker over et vidt spektrum: vitenskapsjournalisme, publikums forståelse av vitenskap, risikokommunikasjon, Public Relations og markedsføring. Typisk for denne tilnærmingmåten er et sterkt skille mellom den vitenskapelige og den populariserte kunnskapen. Den første er blitt betraktet som objektiv og rasjonell, den andre som en hensiktsmessig forenkling av vitenskapelig kunnskap. Ideen er basert på en modell der forskerne først produserer vitenskapelig kunnskap, som deretter blir formidlet til publikum på en forenklet og – etter mange forskeres mening – forvrengt måte.

Undersøkelser innen det kritiske paradigmet har studert forskning som en sosial aktivitet og som en prosess der vitenskapelig informasjon og formidling av vitenskap er produsert. Denne tilnærmingmåten studerer ikke forholdet mellom forsker og medier som en del av et populariseringsapparat, men den undersøger prosesser, som produserer offentlige representasjoner av vitenskap i ulike sosiale kontekster. Vitenskapelige fakta sees som konstruksjoner som skapes og fortolkes forskjellig i nye sammenheng. Gradvis har vitenskapelig kommunikasjon beveget seg fra en lineær og sendersentrert modell, mot en bredere tilnærmingmåte. Et konstruktivistisk perspektiv har påvirket det kritiske paradigme, som betrakter vitenskap bare som en 'kunnskapskultur' blant mange, og vitenskapen kan ikke garanteres en privilegert posisjon. Vitenskapelig kommunikasjon er også et produkt av sosiale fortolkninger.

Ekspertkunnskap. Det oppstår ofte problemer fordi forskere og journalister er uenige om hvordan resultater bør omhandles i media. Når det gjelder formidling av komplekse og kontroversielle tekniske saker, blir forholdet mellom eksperter og journalister enda mer betent. Forskere kan være oppriktig opptatt av å formidle forskningsresultater, mens journalister er mer interessert i å avsløre underliggende politiske agendaer (jf. bruk av atomkraft, genmanipulering). Som Rune Ottosen hevder, vil vitenskapelig kommunikasjon alltid innebære et element av konflikt mellom forskere og journalister. Forskere anvender et vitenskapelig perspektiv, mens journalister har et pragmatisk perspektiv. Forskere produserer spesialiserte data som generaliseres og verifiseres. Journalister på sin side skriver

folkelig og ukomplisert. Vitenskapsfolk introduserer premisser i forbindelse med konklusjoner, mens journalister er kun interessert i konklusjoner. Forskere driver langsiktig forskning, mens journalister produserer nyheter innen korte tidsfrister. Forskerpråk er abstrakt med spesialiserte uttrykk, mens journalister bruker konkret språk med eksempler fra hverdagen. Forskeren er forsiktig og detaljert, mens journalisten ofte er spekulativ og konsentrerer seg om de store linjene. Komplekse og kausale forbindelser kjennetegner vitenskap, mens nyhetsreportasjer er basert på monokausalitet. Også målgrupper er forskjellige: forskere skriver til et vitenskapelig fellesskap, journalister til allmennheten. Ifølge undersøkelser er ikke journalistenes 'feil' alltid faktiske feil, men skjev vektlegging, overdreven bruk av særegne detaljer, eller utelatelse av vesentlig informasjon. Mange forskere har også urealistiske krav til journalistenes spesialkunnskaper.

Konflikten mellom forskere og journalister er primært basert på spørsmålene om profesjonalisme og produksjon av kunnskap. Journalister er ikke lenger kun formidlere av kunnskaper, de er blitt fortolkere av vitenskapelige data. Det tidligere hierarkiske forholdet mellom forskere og journalister er blitt underminert. Tradisjonelt har gjensidigheten mellom vitenskap og medier vært ensidig, dvs. mediene trenger forskere, men ikke det motsatte. Det vitenskapelige samfunn har vært temmelig lukket og selvtilfreds. Noen forskere har vært engstelige for å miste sin vitenskapelige troverdighet i mediene og derfor nektet kontakt med journalister. En slik holdning fremmer mystifisering av vitenskap og skaper inntrykk av en esoterisk ekspertkultur.

Symbiose. Forskningen antyder at forholdet mellom forskere og journalister er en symbiose, der det er et gjensidig behov for å bruke hverandre til egne legitimerende formål. Journalister trenger forskere, ikke bare til å påplusse verdien av deres produkt eller til å gi vitenskapelig 'ferniss', men også for å forhøye deres egen prestisje og troverdighet. På den andre siden er forskere avhengig av offentlig anerkjennelse, og de trenger publisitet for få fremtidig økonomisk støtte til sin forskning. Vitenskap er tvunget til å konkurrere med andre institusjoner om det økonomiske fundamentet. Den offentlige sfæren er blitt et forum, der forskjellige aktører prøver å legitimere sine aktiviteter. Likevel har motsetningene mellom forskning og journalistikk i praksis blitt mindre i de siste årene. Journalistene har bedre utdanning og de er blitt mer undersøkende. Forskere på sin side har fått en bedre forståelse for betydningen av vitenskapelig kommunikasjon. For nære forbindelser mellom disse to profesjonene er heller ikke ønskelige. Forholdet mellom forskere og journalister begynner å vakle, når en part blir for avhengig av den andre. Dette skjer når journalistene

føler at deres handlingsfrihet er truet, og når forskerne føler at journalistene prøver å legitimere sine argumenter ved hjelp av ekspertenes autoritet.

Konfliktarenaer. *Kildekonflikten* finner sted når journalistene velger sine 'egne' forskere, som kan representere et foreldet syn på saken, eller ha interesser å stå fram som en motpart. Mediene velger ofte kilder på grunn av forskernes tidligere medie-erfaringer og ut fra forskerens 'konfliktverdi'. Forskere anklager da mediene for spredning av misvisende informasjon. Kildekonflikten kan også utvikle seg til en *ekspertkonflikt*, der forskerne selv er uenige om fakta. Det finnes selvopptatte forskere, som kommer fram for å fungere som kontraekspertes med en alternativ mening. Journalister behandler enkelte ganger eksperter, som utfordrer de 'offisielle' synspunktene, med større sympati enn deres motpart.

Kunnskapskonflikt oppstår når mediene på nytt skriver ekspertinformasjon for å gjøre budskapet enklere. Dette leder til forskernes beskyldninger om at medieformidlingen er unøyaktig og mangelfull. Også beskyldninger om at resultatene er tatt ut av sin sammenheng og om at journalistene søker sensasjoner, er vanlige. Videre hevder forskere at journalister kommuniserer overfladisk og gir et misvisende bilde av vitenskapen. Samtidig kan det også utvikle seg til en *prioritetskonflikt*, når journalister og forskere er uenige om en god 'story'. De saker som forskere betrakter som relevante og viktige, er ikke nødvendigvis de samme som journalister mener er et egnet for et godt 'scoop'. Journalistene vil personifisere saker og tilby en dramatisk klimaks, mens forskere vil formidle nakne fakta. Dette leder ofte til antagonisme: forskere betrakter journalister som ignorante skandalejegere, og journalister betrakter forskere som folk som er besatt av meningsløse detaljer og trivialiteter. Forskere mener at journalister mangler vitenskapelige kvalifikasjoner til å 'oversette' og forklare data.

Kompetansekonflikten mellom forskere og journaliser baserer seg på forskjellige profesjonskrav. Profesjonelle koder for en forsker og for en journalist er ikke sammenlignbare. Dette leder ofte til en *troverdighetskonflikt*, som oppstår når forskere ikke stoler på journalister, og det motsatte. Disse konfliktene blir ofte betraktet som personlige konflikter, selv om de er strukturelle. Forskere og journalister har forskjellige funksjoner i samfunnet, og dette er ikke alltid verken forstått eller akseptert av den andre part.

I evig spenning. Forholdet mellom vitenskap og journalistikk er to kulturer i spenning. Både forskere og journalister vil være med i spillet, men de er uenige om reglene. Forskere oppfører seg ofte som journalistene bare skal fungere som 'oversettere' av vitenskapelig kunnskap ved å prøve å kontrollere reportasjene eller ved å

prøve å påvirke intervjuopplegget og vinklingen. Journalister betrakter en forsker kun som en informasjonskilde blant mange. De vil skrive artikler som er basert på informasjon fra flere kilder, kutte ut triviell eller for komplisert informasjon, og sette konkurrerende informasjonskilder opp mot hverandre.

Det er for lett å anklage den enkelte forsker eller journalist for giddesløshet eller latskap. Den som aktivt vil operere innen vitenskapelig kommunikasjon, trår lett i et minefelt, som ved neste korsvei kan lede til tilbaketrekking. Utdanning i vitenskapelig kommunikasjon, som en integrert del av forskerprogrammene, eller hospitantordninger kan fungere som en brobygger mellom disse to kulturer. Da må en erstatte ordene forskningsformidling og popularisering med ordet *vitenskapelig kommunikasjon*, som bedre reflekterer det likeverdige gjensidige forholdet mellom vitenskap og medier.

Soilikki Vettenranta
Førsteamanuensis ved
Pedagogisk institutt

Festskrift til Rune Skarstein

Tidsskriftet Vardøger er kommet med to numre hittil i år, begge på vårparten. Tidsskriftet utgis hovedsakelig av akademikere ved NTNU, er utpreget tverrfaglig men med hovedvekt på politisk økonomi. Temaet for nummer 25 er «Kriminalitet – årsaker og reaksjoner.» Artiklene viser spekteret av kriminell aktivitet i Norge – fra gjennomorganisert hvitsnippkriminalitet til «spontane» forbrytelser ledsaget av vold og rus. Artiklene tar videre for seg den kriminalitet staten selv driver med. «Disse ugjerningene blir bagatellisert og kalles ikke kriminalitet, men nødvendige tiltak for å sikre kapitalistisk ekspansjon og sivilisatorisk utvikling» skriver tidsskriftet i forordet, og nevner NATOs bombing av Kosovo og Serbia som eksempler på statlig sanksjonerte overgrep.

Nummer 26 er i sin helhet et festskrift til ære for Vardøgers grunnlegger og ildsjel Rune Skarstein, i anledning hans 60-årsdag. Tittelen er «Om økonomi, utvikling, politikk, kunst og moral» og inneholder artikler av blant annet Hans Magnus Enzenberger, Kjartan Fløgstad og Ottar Brox. Kjernen av artiklene fokuserer på verdensøkonomiens utvikling, om norsk utvikling og om utvikling i den tredje verden.

Vardøger utgis av en uavhengig stiftelse med samme navn. Det koster åtti kroner i årsabonnement og utkommer normalt med to nummer i året.

vår verden

På farten i Realfagbygget

folk i farta

Per Kristian Belsaas (57) driftsleder Realfagbygget

Den gamle hederstittelen vaktmester er nettopp byttet ut med driftsleder, men det er ikke noe Per Kristian Belsaas har funnet på. For øvrig bryr han seg ikke så mye om titler, så lenge jobbens innhold er som før. Dessuten er det viktig å trives på arbeidsplassen. Belsaas, eller *Belsaasen*, sier at han storkoser seg med å drifte en av landets største og mest kompliserte bygninger. Drøyt 60 000 kvadratmeter fordelt på ni etasjer har han å holde styr på. Etter et drøyt halvår begynner han å føle seg rimelig kjent i de fleste kroker og kroker. Men i starten hendte det rett som det var at han mistet retningen og tullet seg bort.

Utrolige mengder avansert teknologi ligger gjemt i veggene. Ikke mindre enn tre datadrevne driftssystemer er tatt i bruk, for å styre alt fra varme og døråser til ventilasjon og brannvarsling. Og når teknikken svikter, som den har gjort både titt og ofte i innkjøringsfasen, ropes det på Bel-

saasen. Det kan bli hett rundt ørene når 400 ansatte og et par tusen studenter maser på samme tid. Da kan du se ham i lange kliv bortover korridorene mens han betjener ulende mobiltelefoner og personsøkere på samme tid. Det kommer godt med å være sprek og i god fysisk form!

Belsaas har drevet aktiv idrett siden ungdomsårene. Mange vil huske ham som et stortalent innen boksing på begynnelsen av 60-tallet. Han er fremdeles stolt over NM-tittelen i tungvekt fra 1962. Dessverre måtte han legge opp allerede som 24-åring på grunn av synsproblemer. Etterpå ble det håndball, både som aktiv spiller og som trener. Han har trent mange kjente navn i damehåndball, blant andre Ingrid Steen, Beate Johansen, Hanne Hognes og Anita Skottvoll.

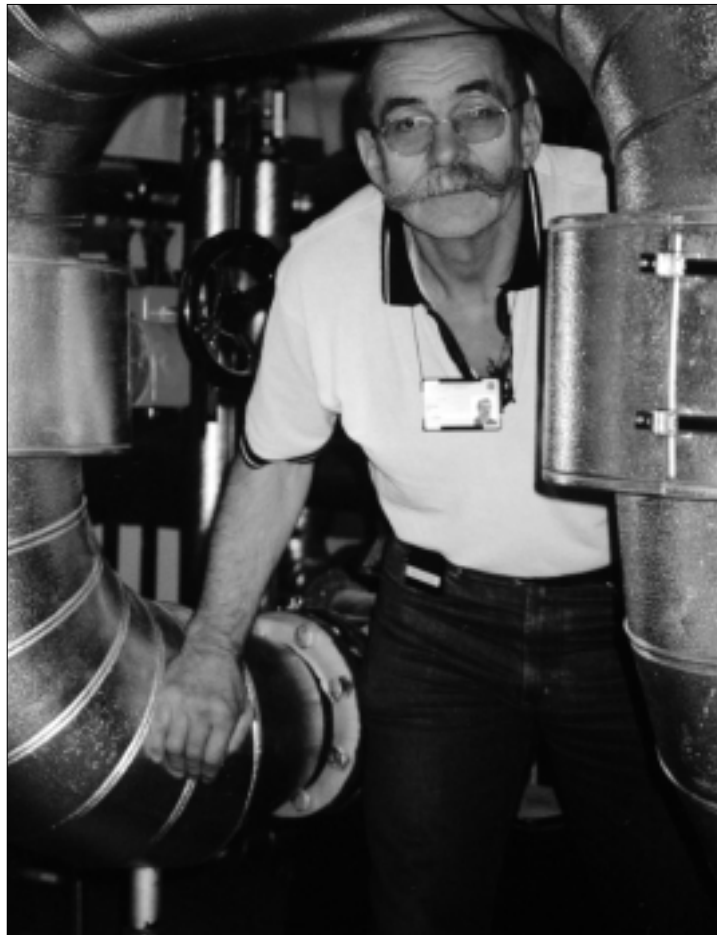
I de siste årene er aktiviteten trappet ned til mosjonsspill på oldboyslag. Og så er han veldig glad i hytta si på Hemnkjølen.

SYNNØVE RESSEM

synnove.ressem@adm.ntnu.no

– Når teknikken svikter, ropes det på Belsaasen.

FOTO: SYNNØVE RESSEM

Lønnsomt samarbeid for Bygg-fakultetet

Sponsing av bærbare pc-er til studentene og garantert sommerjobb til alle.

Dette er det mest håndfaste resultatet av Næringslivsringen, et samarbeidsforum for Fakultet for bygg- og miljøteknikk og Bygg- og anleggsnæringen, som ble startet i fjor.

Næringen består av noen få, veldig store og mange små aktø-

Fakultetsdirektør Erik Lund (t.v.) og dekanus Steinar Nordal er fornøyd med deltakelsen under Bygg- og miljødagen, som for første gang i år inkluderte deltakere fra Næringslivsringen.

FOTO: SYNNØVE RESSEM

rer som konkurrerer stort sett på det samme marked. Både små og store er opptatt av kvaliteten på utdanning og forskning innen byggfagene, og har vært bekymret over rekrutteringen til sivilingeniørstudiet. Dette er bakgrunnen for at samarbeidsforumet Næringslivsringen ble startet i fjor. Ved utgangen av mars i år hadde 47 bedrifter og organisasjoner tegnet seg som medlemmer. Hensikten med samarbeidet er å jobbe for at rekruttering, undervisning og forskning blir best mulig forankret i BA-næringens behov. Det innebærer at næringslivet går inn og støtter opp om sentrale sider ved fakultetets arbeid.

Det mest håndfaste resultatet av samarbeidet til nå, er sponsing av bærbare pc-er og

sommerjobbgarantier til studentene. Sistnevnte tiltak vekket oppsikt og fikk store medieoppslag da det ble introdusert på forsommeren i år. Den positive oppmerksomheten kan være medvirkende til at fakultetet fikk en markant økning i antall søkere ved siste studieopptak.

Næringslivssamarbeid var også i fokus under Bygg- og miljødagen som ble avviklet forrige tirsdag. Tradisjonen tro ble reist stipendier for til sammen 125 000 kroner delt ut fra AS Vegdekke. Stipendene ble første gang utdelt i 1986, i forbindelse med AS Vegdekkes 50-årsjubileum.

SYNNØVE RESSEM

synnove.ressem@adm.ntnu.no

E-post-frustrert? Bedre tider i vente!

Mange IT-avhengige har i det siste vært frustrert over unoter i e-post-tjenesten. Systemet har vært ute av drift, større meldinger har laget forstoppelse og så videre. Men fatt mot – vi kan vente oss bedre tider, ifølge IT-driftssjef Odd Arne Haugen. En ny e-post-tjener er satt i drift, men foreløpig bare til intern uttesting blant de ansatte i IT-seksjonen. Hvis testingen gir like bra resultater som hittil, vil den nye tjeneren bli tatt i bruk for alle NTNU-ansatte mandag 6. november. Kapasiteten

på denne tjenermaskinen er tredoblet i forhold til forgjengeren, så vi kan forvente bedre e-post-service i fremtiden, sier Haugen.

Samtidig oppfordrer e-postmester Haugen alle om å vise disiplin og ordenssans når det gjelder elektronisk brevveksling. Slett meldinger som du vet at du aldri kommer til å bruke, og flytt dem du gjerne vil gjemme, over i en egen mappe, er Haugens oppfordring. En velfyllt innboks gjør at din e-post-håndtering går

trekere. Det er satt en øvre grense for størrelsen på meldinger med vedlegg på 5 Megabyte.

– Hvis innboksen din blir for stor, vil vi vurdere å nekte å ta i mot e-posten din, er truselen Haugen & Co har i bakhånd. Hvis lagrede innmeldinger overskrider 50 MB, er det fare for inntakstopp.

ARNE ASPHJELL

arne.asphjell@adm.ntnu.no

Utsetter ansettelse av regnskapssjef

Stillingen som regnskapssjef har vært utlyst to ganger i løpet av det siste året. Økonomidirektør Stein Erik Aagard besluttet nylig å utsette ansettelsen til våren.

Hilde Woll er ansatt som fungerende regnskapssjef fram til første april neste år.

Økonomidirektøren begrunner utsettelsen med at avdelinga har fått mange nyansatte det siste året: – Vi fant ut at det er best å bruke tid på å absorbere ansettelsene. Det kan virke påfallende at man

ikke finner en godkjent søker etter to utlysninger?

– Det kan godt være gode kandidater blant søkerne så langt. Men vi fant som sagt ut at det var best å vente litt, slik at vi først får konsolidert situasjonen på avdelinga.

Men gir det ikke ut uheldige signaler når man stopper prosessen midtveis?

– Nei, det synes jeg ikke. Prosessen er ikke stoppet, bare utsatt noen måneder. Vi ønsker ikke å forsure noe. Dessuten har vi en dyktig person i Hilde Woll, som konstituert regnskapssjef, sier Stein Erik Aagard.

nettopp

nettopp er NTNUs digitale oppslagstavle. Den er tilgjengelig på NTNUs hjemmeside (<http://www.ntnu.no/>) og oppdateres daglig. Utdrag trykkes annen hver uke i Universitetsavisa.

Doktorgrader

Cand.med. Ivar Rossvoll

har til forsvar for graden doctor medicinae innlevert avhandling med tittelen: «Elective orthopaedic surgery in a defined population. Studies on demand waiting time for treatment and incapacity for work». Disputas: 3. november kl. 10.15. Prøveforelesninger torsdag 2. november kl. 15.15 og 16.15 i auditoriet i Medisinsk teknisk forsknings-senter. Disputasen finner sted fredag 3. november kl. 10.15 i auditoriet, Medisinsk teknisk forsknings-senter, Olav Kyrres gt. 3.

Cand.scient. Sigbjørn Stokke

har til forsvar for graden doctor scientiarum ved Fakultet for kjemi og biologi, NTNU, fått antatt avhandlingen: «Sexual segregation in the African elephant (*Loxodonta africana*)». Prøveforelesningen vil bli holdt over oppgitt emne med tittel: «Grazing impact of large herbivores on biodiversity: mechanisms and patterns in tropical ecosystems», torsdag 2. november kl. 14.15 i Aud. R3, Realfagbygget, Gløshaugen. Disputasen finner sted fredag 3. november kl. 09.00 i Aud. R5, Realfagbygget, Gløshaugen.

M.Sc. Jin Weicheng

har til forsvar for graden doktoringeniør innlevert følgende avhandling med tittel: «The influence of rock stress induced problems on a large underground powerhouse». Prøveforelesningen vil bli holdt i Totalrommet, Hovedbygningen, Gløshaugen, tirsdag 7. november kl. 10.15 over oppgitt emne «Evaluation of rock mass properties based on site investigation». Disputasen finner sted i Totalrommet, Hovedbygningen, Gløshaugen, tirsdag 7. november kl. 13.15.

Sivilingeniør Bård Vestgård

har til forsvar for graden doktoringeniør innlevert avhandling med tittelen: «Mathematical Modeling and Control of a Multi-Layer Tube Extrusion Process». Prøveforelesningen vil bli holdt i Rådsalen, Hovedbygningen, Gløshaugen, tirsdag 7. november kl. 10.15, over emnet «Reguleringsystemer i moderne rullende farkoster (for bremseser, hjuloppheng, hjul, traksjon, etc.): Historisk utvikling. Eksisterende og fremtidig teknologi». Disputasen finner sted i Rådsalen, Hovedbygningen, Gløshaugen, tirsdag 7. november kl. 13.15.

Sivilingeniør Johan Magnus Gulbrandsen har til forsvar for graden doktoringeniør innlevert avhandling med tittel «Research quality and organizational factors: An investigation of the relationship». Prøveforelesningen vil bli holdt i Auditorium H1 i Hovedbygningen, Gløshaugen, torsdag 9. november kl. 10.15 over emnet: «What is the relationship between research and development (R&D) and innovation?» Disputasen finner sted i Auditorium H1 i Hovedbygningen, Gløshaugen, torsdag 9. november kl. 13.15.

Cand.med. Carina Seidel

har til forsvar for graden doctor medicinae innlevert avhandling med tittelen: «Prognostic value and biological effects of hepatocyte growth factor and syndecan-1 in multiple myeloma». Disputas: fredag 10. november. Prøveforelesninger torsdag 9. november i auditoriet, Medisinsk teknisk Forsknings-senter, Olav Kyrres gt. 3. Disputasen finner sted fredag 10. november kl. 10.15 i samme auditorium.

Cand.agric. Odd Gulseth

har til forsvar for graden doctor philosophiae fått antatt avhandlingen: «Seawater Tolerance, Migratory Behaviour and Growth of Charr, *Salvelinus alpinus*, with Emphasis on the High Arctic Dieset Charr on Spitsbergen, Svalbard». Prøveforelesninger torsdag 9. november 2000, henholdsvis kl. 10.15 og kl. 12.15, i Totalrommet, Hovedbygget, Gløshaugen. Disputasen finner sted fredag 10. november kl. 11.15 i Auditorium R5, Realfagbygget, Gløshaugen.

Ledige stillinger

Gartner/gartnerassistent

Ved Botanisk institutts plantebiosenter er det ledig 30% vikariat som gartner/gartnerassistent fra 01.11.00 til 30.06.01. Nærmere opplysninger hos gartner Guri Fyhn Hanssen tlf. 90173/90184, eller daglig leder Tor-Henning Iversen, tlf. 96087. Søknadsfrist 01.11.00, Ref.nr. KB-41/00.

EDB-tekniker

EDB-tekniker, musikkprogramvare, fast 20% stilling, søkes ved Musikkvitenskapelig institutt. Nærmere opplysninger ved kontorsjef Trond Einar Garmo, tlf. 73 59 65 95, e-post: trond.einar.garmo@hf.ntnu.no Søknad merkes med jnr. HF-179 og sendes NTNU, Det historisk-filosofiske fakultet, 7491 Trondheim, innen 09.11.2000.

Avdelingsingeniør

Institutt for kunst- og medievitenskap søker avdelingsingeniør i fast stilling. Nærmere opplysninger v/amanuensis Johan Magnus Elvemo, tlf. 73591891, e-post: johan.magnus.elvemo@hf.ntnu.no eller ktr.sj.Trond Einar Garmo, tlf. 73596569, e-post: trond.einar.garmo@hf.ntnu.no Søknad merket HF-180, sendes NTNU, HF-fakultetet, 7491 Trondheim. Søknadsfrist 09.11.00.

Post doc.-stillinger

To post doc.-stillinger er ledig ved Institutt for datateknikk og informasjonsvitenskap. Nærmere opplysninger om stillingene fås hos instituttleder, professor Kjell Bratbergsengen, tlf. 73 59 34 39, e-post: Kjell.Bratbergsengen@idi.ntnu.no eller hos kontorsjef Bård Kjos, tlf. 73 59 14 58, e-post:

Stipendiater

Tre ledige stipendiatstillinger er ledig innen nett og kommunikasjonstjenester ved Institutt for telematikk. Søknadsfrist: 09.11.2000. For nærmere opplysninger: Optiske nettløsninger: Første-

amanuensis Norvald Stol, tlf. 73 59 21 33 Smarte Nett: Professor Finn Arve Aagesen, tlf. +662 524 6576 (6 t. tidsforskjell) QoS håndtering i FSN: Prof. Bjarne Helvik, tlf. 73 59 26 67.

Stipendiat

Institutt for datateknikk og informasjonsvitenskap søker dr. stipendiat tilknyttet prosjektet «Mobil elektronisk pasientjournal». Nærmere opplysninger om stillingen fås hos førsteamanuensis Øystein Nytrø, tlf. 73 59 29 63, e-post: Oeystein.Nytrø@idi.ntnu.

Førstekonsulent

Ved Modul 1-senteret (Ex.phil.) på Dragvoll er fast stilling som førstekonsulent ledig. Arbeidsområde: Studie- og forskningsadministrasjon, utredningsarbeid og budsjettarbeid. Nærmere opp. ved kontorsjef Rune K. Hansen, tlf. 73 59 81 96. Søknadsfrist: 09.11.2000.

Stipendiater

Ved Institutt for Termisk energi og vannkraft er det ni ledige stipendiatstillinger. Søknadsfrist: 10. november 2000.

Førstekonsulent,

Fast stilling som førstekonsulent er ledig ved Sosialantropologisk inst. Nærmere oppl. ved Harald Aspen, tlf. 73596434/73596552, eller Tord Larsen, tlf. 73596542. Søknad sendes NTNU, SVT-fakultetet, 7034 Trondheim innen 10.11.00. Merk søknaden med J.nr. SVT-392.

Avdelingsingeniør

Institutt for anestesi- og bilde-diagnostikk søker avdelingsingeniør.

Vitenskapelig assistent

Institutt for mekanikk, termo- og fluiddynamikk søker vitenskapelig assistent i strømlære og termodynamikk. Ref.nr. 34/00. Frist 16.11.2000. Nærmere opplysninger om stillingen fås hos professor Per-Åge Krogstad, tlf. 73593710 (e-post: Per.A.Krogstad@mtf.ntnu.no).

Vitenskapelig assistent

Institutt for mekanikk, termo- og fluiddynamikk søker vitenskapelig assistent i mekanikk. Ref.nr. 33/00. Frist 16.11.2000. Nærmere opplysninger fås hos seksjonsleder Kjell Holthe, tlf. 73593553 (e-post: Kjell.Holthe@mtf.ntnu.no) eller instituttleder. Helge Andersson, tlf. 73593556 (e-post: Helge.I.Andersson@mtf.ntnu.no).

Førstesekretær/konsulent

Fast saksbehandlerstilling ved Seksjon for formidling ledig for snarlig tilsetten. Tilsettingen gjelder 60% still. med mulighet for utvidelse av stillingen. Informasjon v. seksjonssjef Karin Gjøll Hagen, tlf. 73 59 29 92/ 91 38 31. Søknadsfrist 20.11.00. Merk søknaden VM/668.

Stipendiater

Seks dr. stipendiatstillinger er ledig ved Institutt for datateknikk og informasjonsvitenskap.

Professorat II

i medisin, urologi, søkes ved Institutt for abdominale fag. Ved Det medisinske fakultet er det ledig et professorat II i medisin

NTNU-kalenderen

Torsdag
2
Nov.

Treplanting og klimapolitikk

Velkommen til det andre møtet i Cafe Nordsør: Er treplanting god klimapolitikk når skogsbranner herjer og lokalbefolkningen blir tvangsflyttet? Innledere: Hans Kolshus, CICERO Senter for klimaforskning, Jørn Stave, Norwatch / Framtiden i våre hender. Kl 19.00 på Selskapssiden, Studentersamfundet. Gratis inngang.

Fredag
3
Nov.

Foredrag om finansmatematikk

Kl 14.15-15.15 i F4, Gamle fysikk, Gløshaugen. Professor Bernt Øksendal, Universitetet i Oslo, holder foredrag med tittelen: Finansmatematikk. Dette foredraget skal vi med utgangspunkt i Black-Scholes-formelen gi en kort oversikt over hvilke matematiske modeller og metoder som er mest brukt i moderne matematisk finans i dag.

Lørdag
4
Nov.

Lørdagsuniversitetet: Hva er psykisk energi?

Hvordan påvirker den psykiske energien menneskelig aktivitet? Hvilke definisjoner har vi på begrepet psykisk energi og hvordan brukes det i vitenskapelige sammenhenger? Geir Arild Espnes forklarer hva psykisk energi er i Lørdagsuniversitetet, 4.nov. kl 10.15 i Suhm-huset.

Tirsdag
7
Nov.

Antioksidanter i forebygging og behandling av kreft

Tirsdag 7.november kl 13.30 vil Svanhild A. Schønberg holde prøveforelesning i Auditoriet Medisin Teknisk Forsknings-senter over emnet « Antioksidanter i forebygging og behandling av kreft». Forelesningens primære målgruppe er medisinstudenter i stadium I.

Vitenskapsteoretisk Forum

Vitenskapsteoretisk Forum får besøk av Helge Jordheim, Germanistisk institutt, UiO. Hans tema er: Mot en ny filologi: Foucault, Koselleck, Skinner. Aud. IX, Dragvoll kl 18.15.

Inspirasjonsd@g

Studieavdelingen ved NTNU inviterer alle jenter i 1.årskurs ved siv.ing studiet og mat.nat.fag til et inspirasjonsmøte. Tid: 7.novemvber kl 14.15. Sted: EL5, Elektrobygget.

Torsdag
9
Nov.

Debattmøte om kvinner, jobbmuligheter og karrierevalg

Studieavdelingen inviterer alle jenter i 3. og 4.klasse ved siv.ing studiet og jenter ved cand.scient studiet til et debattmøte rundt temaet: «Kvinner, jobbmuligheter og karrierevalg». Kl 14.15 i EL 5, Elektrobygget, Gløshaugen.

Søndag
12
Nov.

NTNU i retroperspektiv – festforedrag

På vegne av Direktør Carl Schulz Fond innbyr Trondhjems Polytekniske Forening til årets festmøte søndag 12. november kl. 18.00, på Høgskolen i Sør-Trøndelag, avd. for teknologi, Ark. Christies gt. 2.

Ta Tiden Tilbake

Et inferno i tekst og tone. Olavshallen, 12. november kl 19.30: Konsert med Trondhjems Kvinnelige Studentersangforening, Trondhjems Studentersangforening og Studentersamfundets Symfoniorkester.

(urologi).

idi.ntnu.no.

Professorat

i datateknikk og informasjonsvitenskap (algoritmekonstruksjon og -teori for nettbasert informasjons-gjenfinning). Nærmere opplysninger om professoratet fås hos professor Arne Halaas, telefon 73593442, e-post: Arne.Halaas@idi.ntnu.no eller instituttleder/professor Kjell Bratbergsengen, telefon 73591019, e-post: Kjell. Bratbergsengen@

Professor/førsteamanuensis

i kjemisk prosesssteknologi (treforedling) søkes ved Institutt for kjemisk prosesssteknologi. Nærmere opplysninger om stillingen fås hos instituttleder Sigurd Skogestad, telefon 73 59 41 54, epost: Sigurd.Skogestad@chembio.ntnu.no. Søknadsfrist: 15.12.00, ref.nr. KB 33/2000.

Førstesekretær

Botanisk institutt søker første-sekretær i fast, halv stilling. Arbeidsområdet er innen post, arkiv, økonomi og regnskap. Nærmere oppl. ved adm. leder Stig Sund, tlf. 73 59 62 88, el. førstesekretær Tove Tronvold tlf. 73 59 60 90. Søknadsfrist 09.11.00, Referanse jnr. KB-39/00.

Internasjonale kunngjøringer

Training Site for doktorstuder – endokrinologi
In the frame of the Marie Curie Training Sites scheme, the Institute of Endocrinology of the University of Milano, Italy, offers an attractive training program from 3 to 12 months which includes several areas of research. Se full tekst og evt. <http://users.unimi.it/endomi/>

Kunngjøringer

Altund søker medarbeidere
Studentgruppen for Alternativ undervisning, Altund, søker nye medarbeidere fra våren 2001. Søknadsfrist 1.november. Send søknad med CV til Altund@stud.ntnu.no.

Menneskerettighets-symposium

De nordiske og baltiske menneskerettighetsinstituttene inviterer til Nordic-Baltic human rights symposium on human rights education in the Nordic and Baltic countries. Symposiet avvikles i Lund 7. - 9. desember. Kontaktperson ved Institutt for menneskerettigheter er Øyvind Henden.

Velferdshytte for ansatte

Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse har leid velferdshytte for ansatte. Det er nå besluttet at NTNU-ansatte som ikke hører til ved SVT-fakultetet, kan leie hytta. Mer informasjon om dette finner du på vår internettside: www.svt.ntnu.no/adm/hytte.

Stipend og legater

Sintef Unimeds forskningsfond 2001

Midler fra SINTEF Unimeds forskningsfond skal også tildeles i 2001. Rammen for årets tildeling er satt til ca. 600 000 kr. Søknader om midler skrives på eget skjema som fåes ved henvendelse til SINTEF UNIMED v/ Elisabeth Hovdal.

Kolflatstipendene til USA

Stipend på til sammen 40 000 kr. til ingeniører/arkitekter med minst 3 års praksis til studiereiser til USA. Stipend kan anvendes til deltagelse på kurs såvel som til rundreiser og bedriftsbesøk. Søknadsfrist 1.2.2001

Annonser

Dobbel basstrommepedal

Bjørn Anders Nymoen gudfaren@yahoo.com selger en Gibraltar Intruder 2, nesten helt ny dobbel-pedal kr 2800,-.

Kombivogn/voksipose

Roger Almvik roger.almvik@medisin.ntnu.no selger pent brukt Emaljunga kombivogn evt. med matchende Voksipose. Pris kr. 800

alfakrøll

«Trøndere utfordrer Bill Gates» var overskriften på en artikkel i Adressa i februar i år. De tre ukene etter at den hadde stått på trykk, måtte det ferske Trondheimsfirmaet Trustix bruke til å avvise ivrige aksjekjøpere.

Trustix baserer seg på Microsoft-konkurrenten Linux som forretningsidé, og det er tydelig at folk flest tenner på seriøse utfordrere til Bill Gates' programvaremonopol.

Slaver av Word og Excel. Nitti prosent av verdens pc-er bruker i dag Microsofts operativsystem Windows. Bill & Co har gjennom sin monopolposisjon også gjort oss til Word-slaver, Excel-brukere osv. Når du anskaffer en ny pc, følger som regel Microsofts operativsystem Windows med, samt de viktigste programmene fra samme leverandør. Selv om de følger med, er de ikke gratis. Minst en tusenlapp av innkjøpsprisen skyldes den «påtvungne» programvaren. Som gammel og fornøyd Mac-bruker liker vi dårlig at vi alle tvinges inn i Microsoft-monopolet. Etter vår mening er monopol noe herk i alle sammenhenger, blant annet fordi både pris og produkt blir bestemt av monopoliet. Vi er slett ikke overbevist om at Microsofts programmer er de beste. Og vi liker slett ikke å bli tvunget til å oppgradere til en ny Word-versjon to år etter at vi kjøpte den forrige, bare for en Word som har est ytterligere ut i størrelse og som har enda flere funksjoner som vi aldri bruker.

Microsoft dominerer vår datahverdag i så stor grad at selskapet har fått amerikanske myndigheter på nakken. Men foreløpig har ikke anti-trust saken mot datagiganten i Seattle gitt særlig resultat.

Kultfiguren Linus Torvalds. På sikt tror vi at utspillet fra den finske datastudenten Linus Torvalds vil ha større effekt. Torvalds lille genistrekk, som nærmest har gjort ham til en kultfigur i datakretser, er at han har laget et operativsystem som er en konkurrent til Windows, og så har han gitt det gratis til alle som vil bruke og utvikle det.

«Open Source» og «Proprietary Software» er de amerikanske uttrykkene for de to ytterpunktene i programvareverdenen. Det siste innebærer at rettigheter voktes med nebb og klør av opphavspersonen, og at produktet prises til det markedet er villig til å betale. «Open source» betyr fri tilgang - alle som ønsker kan laste programvaren

pr. del eller samlet kr 1500,-

Barneseng og barnesete for sykkel

Turid Stene turid.stene@hf.ntnu.no selger barneseng og barnesete for sykkel.

1985 Opel Kadett GSi

Erlend Mjaavatten mjaavatt@stud.ntnu.no selger Opel Kadett GSi 1,8l 1985 modell 192.000km kr 25.000,-.

Fryser

Ønsker å kjøpe en liten, brukt fryser. Helst ikke over 500 kroner, og i rimelig i god stand. Kontakt Hanne på tlf. 901 24 585, mail hestvik@stud.ntnu.no

Passat stasjonsvogn

-92VW Passat stasjonsvogn, 2.0i, 115 hk, svart metallic, automat,

aluminiumsfelger, servo, el. soltak, sentrallås, rails, rollo, hengerfeste, radio/kassettspiller. Meget pen og velholdt selges kr 90 000,-. Tlf. 73 942438, 996 02 797.

Ørkenrotter/Gerbils

Rolf H Dahl rolfd@idi.ntnu.no gir bort ørkenrotter.

Sølvlenke funnet

Sølvlenke funnet i Hovedbygget, Gløshaugen. Henv. Hovedarkivet Rom 003, event.

Yamaha Orgel

Cecilie Sneeggen Cecilie. Sneeggen@iku.nintef.no selger meget velholdt orgel av typen YAMAHA Electronic B5DR selges kr 2000,-. Tlf: 91308 eller priv: 72560091.

Hjørnesofa selges

En pingvin har siden 1995 vært symbolet for operativsystemet Linux. Pingvinen brer seg like raskt som operativsystemet den representerer. Her ligger en oppblåsbar versjon i den uferdige resepsjonen til Trondheimsfirmaet Trustix.

ned fra nettet, enten til praktisk nytte eller for videreutvikling i egen regi. Hovedpoenget med en slik strategi er at all verdens datanerder blir gjort til medutviklere av produktet. Det er det som nå har skjedd med Linux, det UNIX-beslektede operativsystemet som studenten Linus Torvald ved universitetet i Helsinki lanserte i 1991.

I et intervju for to år siden spådde Torvalds at Linux om få år vil være å finne på hver fjerde pc. Utviklingen har ikke gått så fort, men 15 prosent av alle operativsystemer som installeres i dag er Linux.

Kan hentes fra nettet. De som vil prøve Linux, kan hente det fra nettet hos for eksempel <http://www.redhat.com>. Orakeltjenesten kan også hjelpe deg med en kopi. Flere av programmene som NTNU har kjøpt inn, finnes i Linux-utgave, spesielt ingeniørteknisk programvare. På datasal 212 i Sentralbygg II på Gløshaugen og i to av salene i Realfagbygget finnes det Linux-maskiner.

Institutt for kjemi på Gløshaugen er blitt et «Linux-reir» der vel 70 prosent av de ansatte bruker Linux.

– Vi gikk over til Linux for fire år siden og har ikke angret en dag, sier den dataansvarlige ved instituttet, Lars Nummedal. – Vi har ikke lisensutgifter i det hele tatt, legger han til.

Spesielt for servere (tjenermaskiner som

betjener nettet), er Linux i rask fremgang. Innen dette markedssegmentet har Linux gått forbi Novell, og det antas at nærmere 40 millioner servermaskiner benytter Linux-plattformen i dag. I år 2002 forventes det at Linux vil gå forbi Microsoft i server-markedet.

Tidobler omsetningen. Det er i denne sektoren Trustix satser sterkt. Dette året vil de levere Linux-basert programvare til servere for 10 millioner kroner, men regner med en tidobling til 100 millioner i omsetning allerede neste år.

I Larvik ble det nylig arrangert en såkalt «Crack/hack the Server»-konkurranse. 750 hackere – i den positive betydning av ordet – fikk i fire dager frie tøyler til å hamre løs på to servere for å se om de greide å bryte gjennom sikkerhetsmuren. Serveren som var satt opp med Microsoft Windows NT 4.0, holdt stand én time før den brøt sammen. Servermaskinen som kjørte Trustix Secure Linux, motsto 400 000 angrep i løpet av de fire dagene hacker-stormen varte.

Vi synes det er meget positivt at en ung bedrift med røtter fra NTNU er med på å utfordre datagiganten i Seattle, og ønsker Trustix-gjengen i Pir-senteret lykke til videre.

ARNE ASPHJELL

arne.asphjell@adm.ntnu.no

Gudmundsdottir gudmunds@stud.ntnu.no selger blå hjørnesofa i stoff, 215x275 kr 1000,-.

Leilighet,bokollektiv

To gutter ønsker leilighet eller liknende nær Gløshaugen og sentrum etter jul. Ring en av oss på tlf 93210559.

LØRDAGSUNIVERSITETET

Lørdag 4. november

PSYKISK ENERGI – HVA ER DET?

Hvordan påvirker den psykiske energien menneskelig aktivitet? Hvilke definisjoner har vi på begrepet psykisk energi og hvordan brukes det i vitenskapelige sammenhenger?

Foreleser: Geir Arild Espnes, Førsteamanuensis ved Idrettsvitenskapelig institutt

STED:
Suhmhuset,
Vitenskapsmuseet
Elvegaten 6
TID:
kl. 10.15

GRATIS INNGANG!

www.ntnu.no/lordag

Apropos spionfag ved NTNU

– Hvis ingenting går galt på jobben din, må opplagt noe være feil, fastslår førsteamanuensene Ruth Stasi (t.v.) og Magda Securitate, som skal lede det nyopprettede spionfaget ved NTNU.

– La enerne slippe fram

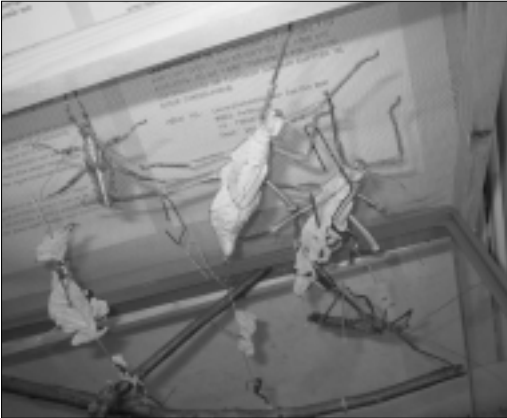
Toppidrettssjef Børge Stensbøl har vært på Lerkendal og dosert for forskningsmiljøet ved NTNU om hvordan idretten dyrker fram eliteutøvere. Kan idrettens teknikker benyttes i forskningen? Et gjennomgangstema i diskusjonen etter foredraget var at den norske enhetsskolen ikke oppmuntrer de flinkeste – det er forbudt å skille seg ut. Denne mentaliteten må endres. Vi må starte tidlig skal vi få fram forskningsenerne. Begavelsene er vår viktigste ressurs, ble det sagt.

– Vi er best i verden på å tilrettelegge, sa toppidrettssjef Børge Stensbøl på NTNVA-møtet på Lerkendal.

FOTO: ARNE ASPHJELL

Svarte enker og flere til

Vandrende pinner har god kamuflasje blant kvister og bladverk. De regnes for helt ufarlige.

FOTO: LISA OLSTAD

Skorpioner, edderkopper, knelere og vandrende pinner – i forrige uke kunne du møte et anseelig antall av dem i levende live på Medisinsk bibliotek og informasjonssenter. Det var universitetsbibliotekar Jan Ove Rein som forente sin bakgrunn som zoolog med sitt virke som bibliotekar, og tok med seg et utvalg kravlende kryp hjemmefra. Noen av det giftige slaget, andre mer harmløse. Reins ærend var blant annet å si noe om hvorvidt krypene kan påføre mennesker noen medisinsk skade. Biblioteket doblet sitt besøkstall de tre dagene utstillinga sto.

Universitetsavisa

Utgies i 12 100 eks. annenhver fredag i vår- og høstsemesteret.

REDAKTØR: Jan Erik Kaarø
ANSVARLIG REDAKTØR:
Info.direktør Anne Katharine Dahl

REDAKSJON: Medieseksjonen,
Informasjonssenheten
LAYOUT: Aina Berg
TRYKK: ST-Trykk AS, Orkanger

Politiradio på nettet

For halvannen måned siden kunne alle internettbrukere høre Oslo-politiets radiosamband «live» på nettet. Serveren som gjorde dette mulig, ble kjørt gjennom Studentersamfundet i Trondheim. Da saken ble kjent gjennom Nettavisen, tok man affære i Samfundet, og internettforbindelsen ble frakoplet. Det var en ny og litt for ivrig IT-gjeng-apostel som sto bak den ulovlige scanningen. Gjengsjefen for IT-komiteen har skriftlig beklaget det inntrufne, overfor NTNUs IT-seksjon. Oslo politidistrikt opplyste for tre uker siden at man vurderte å anmelde forholdet. Noen avgjørelse om dette er ennå ikke tatt.

Bull ny rådsleder

Rektor Tove Bull ved Universitetet i Tromsø er nyvalgt leder for Universitets- og høgskolerådet. Rådet valgte nytt styre på sitt representantskapsmøte 17. oktober. Nestleder for det sammenslåtte rådet er Gunnar Stave. Han har vært rektor ved Høgskolen i Volda siden 1997.

Pris for kvalitet

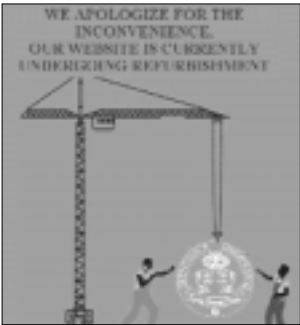
Norgesnettrådet skal dele ut en pris for fremme av kvalitet i norsk høgre utdanning. Prisen har kortnavnet «Utdanningskvalitetsprisen» og er på én million kroner årlig. Den kan tildeles prosjekter som er knyttet til ett eller flere fagmiljøer, eller til hele institusjonen. Hver institusjon kan sende inntil tre søknader. Søknadsfristen er satt til 15. februar neste år.

Under lupen

Norges forskningsråd ble etablert 1. januar 1993 ved at fem tidligere forskningsråd ble slått sammen. Nå vil KUF-departementet vite om denne omleggingen har vært vellykket og har derfor engasjert den internasjonale Technopolis-gruppentil å evaluere rådet.

Brentwick til overhaling

Brentwick University, «lærestedet» som selger akademiske grader på postordre, er for tiden ute av drift på nettet. «Under refurbishment» står det nå på Brentwicks nettsted. Vi har en mistanke om at overhalingperioden kan bli lang. Men kanskje dukker businessen snart opp på nettet igjen, men under et annet navn. (Se Universitetsavisa nr. 12 og 13.)

Gjev pris til Realfagbygget

Realfagbygget er beæret med «Betongtavlen», en hederspris som tildeles av Norsk Betongforening.

Prisen består av ei kobberplate, som foreløpig er i varetekt hos Statsbygg men som vil bli slått opp på en iøynefallende plass i Realfagbygget. Hederen går til både byggherre, arkitekter og entreprenører for fremragende arbeid. Norsk betongforening mener at byggets betongarbeider er planlagt og gjennomført med meget god presisjon.

Prosjektleder Terje Olsen fra Statsbygg mottok Betongforeningens hederspris.

FOTO: BYGGEINDUSTRIEN.

på siden

Utgått på data

Jeg må bare innrømme at jeg følte meg fristet da den sleipe vitnemål-selgeren hos Brentwick University lokket meg med sin innsmi-grende telefonstemme: «Vi gir deg et akademisk vitnemål på din livs-erfaring». Det hørtes egentlig så logisk ut – du har lært mye på din vei gjennom livet, og livsvisdom er fint å få attestert på en skikkelig måte.

Spesielt når du er smertelig klar over hvor mye du har glemt – 30 år senere – av det som egentlig er din akademiske utdanning. Den graden er i hvert fall gått ut på dato for mitt vedkommende. Hvis noen i dag spør meg om hva en «rekursiv tilbakekoplingssløyfe med Kalmanfilter» er, vil jeg bare stirre dumt ut i luften. Beklager, Jens G. Balchen!

Blir jeg derimot spurt om hvilket år messingradiatoren forsvant fra Fords klassiske Model T, har jeg svaret på rede hånd: 1916.

– Jeg har papir på at jeg er klok, har jeg pleid å si når den yngre garde har påpekt at jeg er teit. Da sikter jeg til mitt gulnede NTH-vitnemål med snittkarakter 1.8 Meget Tilfredsstillende. Men jeg må nok innrømme at papiret bare beviser at jeg *har vært* klok en gang.

Det hender jeg våkner om natta, våt av svette. Mitt mareritt er at jeg plutselig sitter på eksamensbenken igjen. Jeg er oppe til eksamen i et av de klassiske NTH-fagene, men jeg skjønner ikke bæret.

Nylig var jeg på besøk på mitt gamle fakultet, Elektrofakultetet. Jeg nevnte min fortid som en av Ohmegas brødre. – Kanskje vi skal teste ham i Ohms lov, var instituttstyrer Lars O. Svaasand freidig nok til å foreslå. Jeg ble litt varm i hodet med det samme, men så avfeldig er jeg ikke blitt at den er forsvunnet ut av mitt elektrohode. $U=R \cdot I$. Når motstanden øker, synker strømstyrken. Jeg har da i det minste lært å resonnere fornuftig.

Forest Gump hadde et glupt visdomsord om opplevelser på livets landevei: «Life is like a box of chocolate. You never know what you're gonna get». Underveis forsyner man seg av livets konfekteske, og man blir etter hvert et helt annet «produkt» enn det man var når man forlot universitetet.

Om en arbeidsgiver ville ansette meg fordi jeg hadde et papir på at jeg vet mye om amerikansk femtallskultur, ville han jo ikke bli lurt?

Men hvis jeg skulle finne på å ta en doktorgrad i orkdalsskapets historie, ville det bli vanskelig å finne kvalifiserte opponenter til min disputas. Da bør jeg kunne kjøpe meg en doktorgrad som bekrefter at jeg er eksperter i verden på dette?

Så fortsatt jakter jeg på drømmejobben der jeg kan få brukt alle mine velutviklede private interesser: Gammelbiler, jukebokser, America in the fifties, lokalhistorie, orkdalsskap, gamle hus, puzzles, Perpetuum Mobile, Cola-historie, Elvis, diners, latex-undertøy, ridepisker... Noen tilbud?

Arne

